

PIŠE PRIHODNOST.

Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 4, december 2024

-
- Praznično v prazničnem mestu
 - Pomembno investicijsko obdobje se nadaljuje
 - Intervju: Urban Kramar, podžupan Mestne občine Novo mesto

0 naslovnici

Glavni trg je bil ob odličnem glasbenem programu konec lanskega leta skoraj vedno poln do zadnjega kotička.

KAZALO

3	Uvodnik	23	Kolesarji in pešci do mestnega jedra ob Težki vodi
4	Županova kolumna	24	V Leskovcu regionalni objekt za predelavo odpadkov
5	Intevju: Urban Kramar, podžupan Mestne občine Novo mesto	25	Prostovoljno delo te žene naprej
8	Vrtec v bolnišnici? Že 40 let!	26	Dedek Mraz ne nosi (srečnih) tačk
10	Novomeški kolaž	28	Pestre dejavnosti Doma starejših občanov Novo mesto
12	Kronika občinskega sveta, oktober 2024	30	Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto v letu 2024: med uspehi in izzivi
13	Prispevki svetniških skupin	32	PONI JV Slovenija: Spremenite idejo v donosen posel
16	Advent Novo mesto 2024 – za vse generacije in vse okuse	33	Podjetništvo med mladimi – gradimo temelje za prihodnost
18	Program adventa	33	Napredne in zabavne vsebine v UrbaNMakerspaceu
20	Nagrajeno Novo mesto	34	Intervju z Romano Šarec Rojc, ravnateljico Osnovne šole Šmihel
22	Svetla prihodnost za Narodni dom in mestno tržnico	35	Križanka

Novo mesto

Glasiło Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Jure Marolt

KOORDINACIJSKI ODBOR

Peter Žunič Fabjančič, Monika Gabrič Simon, Saša Sršen, Urban Kramar, Nataša Jakopin, Sandra Boršič, Mirjana Martinović in Anja Čampa

NASLOVNICA

Davorin Pavlenič

JEZIKOVNI PREGLED

Marinka Cerinšek, Jožica Jožef Beg

PRODUKCIJA

Para, d. o. o., Ljubljana

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

župan Mestne občine Novo mesto

DECEMBER 2024

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

ZUNAJ MRZLO, V SRCIH TOPLO

Bom kar iskren. November in januar nista moja najljubša meseca. Preveč teme, zmrzali, toplih oblačil in vseprisotne melanholije, da bi ju vzel za svoja. Ampak med njiju se je uspešno vrnil december. Mesec veselja, sreče, upanja in dobre volje. Mesec, ko so dovoljene le pozitivne misli. Je najbolj prazničen mesec in darilo celega leta.

Zato se ga vedno iskreno veselim. Čeprav dobro vem, da bo sila stresen, saj bo preveč vsega, več denarja bo šlo za stvari, ki jih ne potrebujemo, se mu ne morem upreti. Ker vedno, ne glede na vse, obljublja svetlo prihodnost. Še v tistem temačnem koronavirusnem obdobju je bil december drugačen in bolj poseben od drugih mesecev. Takrat smo verjeli v bolj odprt jutri. V dobesednem in prenesenem pomenu.

Ko imaš svojo družino in otroke, ima december povsem nov smisel. Pa ne zaradi daril, da ne bo pomote. Več smo skupaj, vse je bolj sproščeno, lahko se stiskamo na toplem ali drsamo na hladnem, odvisno od trenutnega navdiha. Lahko si gremo ogledat »lučke« in se ustavimo še na kuhančku ali čaju in tisti odurni sladkorni peni, ki jo lahko obožujejo samo otroci in jim je dovoljena samo decembra. To je čas, ko običajna družinska pravila ne veljajo.

Decembru so v našem mestu v zadnjih letih res nekaj posebnega. Lani sem se instinktivno podal na Glavni trg; ko so bili na odru Kvatropirci, je bil trg tako poln, da sem se komaj še premikal. Ljudje vseh generacij, od blizu in daleč. Skupno vsem pa je bilo, da so bili nasmejani in sproščeni. Prepustili so se prazničnemu vzdušju in so, ne glede na svojo starost, tokrat samo uživali. V vzdušju, glasbi, družbi ... V decembru.

Podobna slika se je ponavljala iz dneva v dan v zadnjem tednu leta med božičem in novim letom. Vedno polno, sproščeno, glasno in zabavno. Tako človek vzljubi svoje mesto še bolj. Jaz sem namreč tudi malo zapečkar. V vsej tej decembrski gneči se mi ne ljubi, da bi šel v kakšno večje in tradicionalno bolj izpostavljeno praznično mesto. Če imam vse na domačem pragu, sem še najbolj vesel.

Zakaj bi človek kompliciral tam, kjer mu ni treba?

Letošnji advent v Novem mestu zopet obljublja veliko. Z ženo sva si že obkrožila pomembne datume in priljubljene izvajalce ter si tedne vnaprej zagotovila varstvo za otroke. Vseeno so še premajhni, da bi z nama vztrajali do jutranjih ur. Čeprav me misel na to, da bodo kmalu lahko decembra »žurali« z nama, kar malo pogreje. Verjamem, da bo lepo.

Bolj je mrzlo zunaj, topleje mora biti v naših srcih. Sedaj je pravi trenutek za kaj takega. Ne bomo pogrevali starih zamer, od tega se ne bomo segreli, ampak bomo našli luč v temi in bomo izžarevali toliko dobrega, da bo ob tem vsem prijetno. V tem je tudi smisel decembra. Bojda je to tudi pravi trenutek, da se ozremo na leto, ki se poslavlja, in potegnemo črto pod njim. Pogledamo, kaj je bilo dobro in manj dobro, kaj smo se naučili in kaj lahko naredimo bolje ... Čas za osebni servis, ki ga mora vsak izmed nas opraviti sam. Moja iskrena želja je le ta, da sem jutri boljši kot danes. Boljši človek, boljši oče, boljši partner, prijatelj, znanec. Tudi če le za odteneke.

UVODNIK

POGUMNO IN POZITIVNO V NOVO LETO

Mag. Gregor Macedoni, župan

Izteka se prva polovica mandatnega obdobja, ki ga omejujejo lokalne volitve. Meni kot županu in mojim sodelavcem kot ekipi je bil na zadnjih lokalnih volitvah zaupan tretji zaporedni mandat. Prav gotovo smo skupaj lahko ponosni na doseženo, predvsem pa na stabilno delovanje novomeške občine v zadnjih desetih letih. Za razliko od državne politike so občine eden od najboljše delujočih družbenih sistemov v Sloveniji. Letos praznujemo 30-letnico vzpostavitve sedanje-ga sistema lokalne samouprave. Kljub dobremu delovanju občin pa se že vedno spopadamo s centralizirano miselnostjo upravljanja države ter s poskusom, da bi se pri financiranju in izvajanju nalog zmanjšala avtonomija občin. Osebo verjamem, da bi bile občine učinkovitejše, če bi imele večjo neodvisnost. Če ni dobrega upravljanja države, to občutimo vsi državljani. Občine tudi »tekmujejo« in se med seboj primerjamo. To je pozitivno in spodbuja napredek. Novomeška občina je bila kot prejemnica zlate medalje Globallocal v kategoriji najboljša lokalne skupnosti v mednarodnem okolju ponovno prepoznana kot lokalna skupnost, ki ustvarja pozitivno okolje za razvoj podjetništva in gospodarstva.

Prihaja leto, ko se napoveduje začetek nekaterih simbolno in tudi vsebinsko pomembnih projektov. V teku sta že postopka za izbiro izvajalca za prenovu mestne tržnice in Narodnega doma. Zaključujemo z izbiro najboljših arhitekturno-urbanističnih rešitev za ureditev Urbanega parka Loka in Regionalnega centra zaščite in reševanja. Izvaja se projektiranje prizidka k Zdravstvenemu domu Novo mesto po rešitvi, ki je bila tudi izbrana na odprtem anonimnem arhitekturnem natečaju. Zaključuje se prostorsko načrtovanje območja nekdanje tovarne Labod, ki bo pomembna nadgradnja že več let propadajočega območja v novo dinamično stanovanjsko sosesko z vključenimi storitvenimi dejavnostmi. Naslednje leto bodo predana uporabnikom nova neprofitna stanovanja v Podbrezniku, podprli smo tudi gradnjo oskrbovanih stanovanj za starejše na Šegovi ulici. Iskreno si lahko želimo, da bi naslednje leto začeli z izgradnjo novega mostu čez Krko in vzhodne obvoznice ter da bi država po dveh letih zastoja nadaljevala z začetimi projekti, kot sta ureditev Šentjernejske ceste in izgradnja šmihelske obvoznice.

V naši občini smo že večkrat dokazali, da se ne bojimo sprememb. Tako so občinski svetniki potrdili prehod

na individualni način zbiranja odpadkov, ki naj bi prinesel boljše ločevanje, da bomo v naslednjih letih lahko sledili zavezam državne in evropske zakonodaje. Nov sistem bo prinesel nekaj višje stroške izvedbe zbiranja, vendar pa bo pozitiven finančni učinek prineslo zmanjšanje mešanih odpadkov (v zelenih zabojnikih). Ti so podvrženi nadaljnji obdelavi in odlaganju ter predstavljajo najvišji strošek med odpadki, ki jih proizvajajo gospodinjstva. Prav gotovo je uvajanje tega sistema lažje v času, ko bodo z novim lastnim sistemom predelave odpadkov lahko zagotavljali nižje cene te storitve. V primerjavi z ostalimi dolenjskimi občinami imamo že dandanes nižje cene zbiranja, predelave in odlaganja odpadkov od slovenskega povprečja. Kar pa šteje največ: dokazali smo, da je bila ustavitelj 30-milijonskega projekta Cerod II pravilna odločitev, 3,5-krat cenejša izvedba pa je neizpodbiten dokaz, da lahko evropska kohezijska sredstva ob slabem načrtovanju in vodenju projektov ustvarjajo negospodarno okolje (če se izognem kakšni hujši oznaki).

Uspehov in dobrega delovanja pa ni brez zagnanih in pripadnih zaposlenih, ki tvorijo ožjo in širšo občinsko ekipo. To so sodelavci v občinski upravi, zaposleni v naših javnih zavodih, podjetjih in skladih. Prav tako ne moremo mimo uspešnega gospodarskega sektorja, ki zagotavlja stabilne zaposlitve, posebno omembo si zagotovo zaslužijo tudi vsa društva in organizacije, ki s svojim delovanjem bogatijo naš prostor. Ne nazadnje za vsem naštetim stojite vi, drage občanke in občani, ki s svojim pozitivnim pogledom in pasivno ali aktivno podporo, pasivnim ali aktivnim sodelovanjem sooblikujete našo skupnost.

Ekipa Zavoda Novo mesto je ponovno pripravila bogat prednovoletni program, ki ga imenujemo »Advent v Novem mestu«. Po izjemno uspešnem dogajanju in množičnem obisku v zadnjih letih vas vabim, da se tudi letos v prihajajočih dneh pridružite prazničnemu vzdušju v mestnem središču. Ponovno nas vabijo drsališče, adventni sejem in bogat koncertni program na Glavnem trgu ter številne druge prireditve. Veliko lepih, svetlih trenutkov naj nam pričara praznični čas. Želim vam lepo božično praznovanje v krogu najbližjih ter optimističen začetek leta.

Boštjan Pucelj

> Jure Marolt

URBAN KRAMAR, PODŽUPAN MESTNE OBČINE NOVO MESTO

»MISLIM, DA LAHKO BREZ LAŽNE
SKROMNOSTI REČEMO, DA IMAMO
V ZADNJEM TEDNU DECEMBRA ENEGA
NAJBOLJŠIH GLASBENIH PROGRAMOV
V SLOVENIJI!«

Tomaž Kos

Veseli december je hkrati tudi čas, ko vse poti vodijo v Novo mesto. Ne samo največja domača glasbena imena, tu so svoj praznični dom našli številni obiskovalci od blizu in daleč. O tem in še marsičem smo se pogovarjali z Urbanom Kramarjem, podžupanom Mestne občine Novo mesto, ki nam je med drugim zaupal tudi načrte za tržnico in najstarejši narodni dom v Sloveniji, hkrati pa nas je seznanil tudi z aktualnimi arhitekturnimi natečaji, ki bodo občino kot celoto dvignili na še višjo raven.

Decembrski program je v zadnjem času v Novem mestu res spektakularen. Glede tega smo se Novomeščani kar malo razvadili ...

Osrednji del v minulih letih je koncertni del v zadnjem tednu leta, ki je res odlično sprejet. O tem pričajo tako številni obiskovalci kot močan in bogat glasbeni program. Mislim predvsem na glasbeni izbor, pri čemer si prizadevamo za kakovostno avtorsko slovensko glasbo. To je res najvišja raven domače glasbe, saj v celem tednu nudimo prostor za vse

okuse in želje. Koncertni del je glavna vsebina adventa, želimo pa si ohranjati tradicijo s prižigom lučk na predvečer Miklavža, z drsališčem in s čim pestrejšim programom v celotnem mesecu.

To so prepoznali tudi številni obiskovalci. Obisk ljudi iz vseh koncev Slovenije je bil, predvsem v zadnjem tednu leta, odličen.

Lani smo zabeležili okoli 30 tisoč ljudi samo na koncertnem delu, kar je res lepa številka. Motivacija za nadaljnje delo je dejstvo, da se je tako velik trg vsak koncertni večer napolnil. Že nekaj let na vrhuncu dogajanja sledimo izboru slovenske avtorske glasbe, a smo bili malo zaskrbljeni, da se bodo kmalu začeli izvajalci ponavljati, a ni tako. Ekipe organizatorjev vedno najde nekaj novega, svežega.

Zdi se mi, da je pri glasbeni ponudbi na Glavnem trgu celo leto v ospredju res dobra in kakovostna slovenska glasba. Tudi samo prizorišče dogodkov, Glavni trg, je res lepo, a tudi zelo veliko. To je prednost, ko pride res veliko obiskovalcev, po drugi strani pa je treba najti izvajalca, ki je sposoben prizorišče napolniti. Res mora biti dober.

Kaj pa drsališče? Hitro je postalo dodana vrednost prazničnega dogajanja v občini in širše.

Drsališče je v zadnjih dveh letih zelo lepo obiskano. V dopoldanskih urah ga napolnijo šolarji in vrtčevski otroci od blizu in daleč, saj pridejo tudi iz drugih občin, ker vedo, da imamo veliko, lepo in dobro drsališče, ki obratuje vsaj cel december, če ne še dlje, kar je odvisno od vremena. Drsališče je tista glavna in stalna vsebina v decembru. Ker je odprto vsak dan, omogoča obisk tako otrok kot starejših, posledično je bolj raznolika tudi gostinska ponudba.

Velika želja organizatorjev je, da sčasoma med adventom zaživi tudi praznični sejem. Smo kaj bližje temu?

Hiške v sklopu adventa so že sedaj v veliki meri zapolnjene. Letos sta na voljo dve različni dimenziji hišk in različni lokaciji ponudnikov, večje in manjše, ob odru ali ob drsališču. Bistveno je, da v decembrskih dneh pričaramo v mestu tisti občutek prazničnosti, čarobnosti in pričakovanja. To pomeni, da se tudi ob obisku glasbene šole ali podobnih opravkih ljudje ustavijo na trgu, na katerem jih pričaka bogat in okusen program.

Dejstvo je, da je še tako dober program brez številčnega obiska brezpredmeten. Kako pritegniti veliko število ljudi iz toplih domov v naravno, hladnejše, a zabavnejše ozračje Glavnega trga?

Nagovarjamo in vabimo vse generacije in obiskovalce iz širše regije. Mislim, da lahko brez lažne skromnosti rečemo, da imamo enega najboljših glasbenih programov v Sloveniji. To pomeni, da lahko pritegnemo obiskovalce tudi od drugod. Stalne prireditve so že utečene. V tistih vikendih ali tednih, ko napovemo glavne prireditve, pa naj gre za Advent, Festival cvička, Festival novomeško poletje, Novomeške poletne večere, Odprto kuhno, Novomeški 1/2 maraton, dirko Po Sloveniji in podobno, je obisk vedno zelo množičen. Tako tudi vzgajamo publiko. V tej smeri je treba nadaljevati, saj so možnosti trga zanimive le za Novo mesto, ampak tudi za regijo.

Preskočiva sedaj od veselega in prazničnega decembrskega dogajanja v bližnjo prihodnost občine. Kateri so naslednji projekti, ki jih velja izpostaviti?

Popolnoma smo že vpeti v novo evropsko kohezijsko perspektivo. Do konca tega leta želimo podpisati pogodbi za prenovo tržnice in Narodnega doma. Gre za iste

mehanizme, s katerimi smo prenavljali že Glavni trg in Rozmanovo ulico. Za oba projekta imamo v naslednjih letih rezerviranih dobrih pet milijonov evrov. V naslednjem letu pričakujemo začetek gradnje obeh, kar pomeni, da bo zaradi gradbišča treba na eni točki zapreti Sokolsko ulico. Tudi pri tržnici, kjer se širi samo poslopje, in sicer do Glavnega trga 25, obnova predvideva tudi celostno ureditev Florijanovega trga. To bo res velika pridobitev. Projekt je bil osem, devet let na sodišču, sedaj imamo za oba projekta pravnomočno gradbeno dovoljenje, tako da ni ovir za začetek gradnje.

Zgodba o prenovi tržnice je res aktualna že dolgo časa. Kako bo med prenovo potekalo življenje na njej?

Tržnica naj bi bila zaključena v 17 mesecih od podpisa pogodbe. S tržničarji se dogovarjamo, da jim zagotovimo nadomestno lokacijo za to obdobje, ki je v neposredni bližini sedanjega objekta. Zavedamo se, da moramo narediti vse, kar je v naši moči, da ohranimo obstoječe ponudnike in hkrati privabimo nove. Nova tržnica bo velika 1300 kvadratnih metrov, kar je ogromno novih površin, ki jih bo potrebno tudi zapolniti. Verjamem, da bomo uspešni in bomo lepo dopolnili našo ponudbo.

Kaj pa najstarejši Narodni dom v Sloveniji? Pri veliko Novomeščanih ima prav posebno mesto v srcih in glavah.

Gre za dve ključni pridobitvi in novo vsebino, ki jih velja izpostaviti. V prenovljenem domu bo v osrednji dvorani približno 100 sedišč in bo manjša od dvorane v Kulturnem centru Janeza Trdine. Svoj prostor pa bo v prenovljenih prostorih dobila stalna zbirka Leona Štuklja iz Dolenjskega muzeja, saj je bilo leta 2018 v Štukljevem letu družini obljubljeno, da se zbirka preseli v Narodni dom, kjer se je Štukelj spoznal s sokolstvom in telovadbo.

Velja pa še izpostaviti, da v pritličju načrtujemo galerijsko kavarno, ki bo na strani, ki gleda proti Bregu, imela atrij, ki bo tudi primeren za določene prireditve. S tem bomo pridobili še eno lokacijo za raznovrstne dogodke.

Pogosto slišimo pobude in želje številnih, da mesto in občina v celoti potrebuje več parkirnih mest.

Za ta del mesta obstaja vizija – če nam to uspe prostorsko umestiti – postaviti pod Kapitljem novo parkirno hišo, pri čemer je največji izziv, kako in kam jo umestiti v relativno zgoščeno območje kapitelskega

Sportida

hriba, ki je tudi spomeniško zaščiteno. Potrebe so velike, najti pa je treba gospodarno pot do čim več novih parkirnišč.

So še kakšni projekti, ki si zaslužijo posebno pozornost? V zadnjem obdobju je novomeška občina zelo uspešna pri naprednih in zglednih arhitekturnih rešitvah.

Smo v času, ko nadaljujemo zelo intenzivno investicijsko obdobje, pri čemer si prizadevamo v prostor vpeljati res kakovostne rešitve. Tudi zato imamo trenutno aktivne tri arhitekturne natečaje. Pred kratkim smo v Zdravstvenem domu Novo mesto predstavili rešitve za njihov prizidek, odprt je tudi arhitekturni natečaj za nov regijski center za zaščito in reševanje, in sicer na področju današnje vojašnice v Bršljinu. Tu bodo nov gasilsko-reševalni center in vse ostale službe, ki pri tem sodelujejo – torej jamarji, regijski center za obveščanje in še mnoge druge. Vse službe, ki so vpete v zaščito in reševanje, bodo tam dobile nove, boljše in prostore.

Tretji arhitekturni natečaj, ki se posredno navezuje tudi na mestno jedro, pa je športno-rekreacijski center Loka. Arhitekti že obdelujejo področje od nove Julijine brvi pa do Šmihelskega mostu in Upravne enote Novo mesto, pod katero je tudi predvidena nova parkirna hiša. Gre za celovito rešitev in celovit premislek o vsebinah. Manjka

pa nam še bolj neposredna povezava z reko Krko. Iščemo prostor, s katerega bi meščani lahko dostopali do Krke, kajti v preteklosti je že bilo na Loki glavno kopališče; to dogajanje želimo obuditi. Čeprav te urbane rešitve ne posegajo izključno na področje športa, ohranjamo ta vidik in tako legendarno lokacijo za košarko, igrišče za odbojko na mivki, ki se razvijata in ju rekreativci zelo lepo obiskujejo, tu pa se predvideva tudi organizacija večjih tekem. Atletsko stezo, ki jo veliko uporabljajo tako rekreativci kot tudi šole, bomo prenovili s tartanom.

Da se ne bova zadrževala le v mestnem jedru. A je na vidiku kaj novega tudi pri primestnih lokacijah?

Projektov je tudi izven mestnega jedra veliko. Na področju arhitekture je gotovo najbolj aktualna študentska delavnica na Otočcu. V tem semestru študentje arhitekture snujejo rešitve za ureditev središča Otočca, natančneje ulice Šentpeter. Gre za lokacijo okoli tamkajšnjega gasilskega doma in kulturne dvorane, kjer bo občina predhodno uredila novo krožišče. Prostorski akt je že pred leti predvideval urejanje tega prostora, in sicer ureditev manjšega trga; taka vsebinska ureditev se predvideva tudi v sedanjih načrtih. Predlogi študentov so dobra podlaga za to, da bomo v nadaljevanju v ta prostor umeščali nove rešitve. Pri tem jih občina podpira. Tako bo Otočcu omogočen nadaljnji razvoj.

VRTEC V BOLNIŠNICI? ŽE 40 LET!

Foto Asja, Robert Kokol

Zdrav človek ima tisoč želja, bolan eno samo – da bi bil zdrav. Ta pregovor še bolj kot za odraslega velja za bolnega otroka. Otrok lažje premaguje bolezen v domačem okolju ob ljubeči oskrbi staršev. Ko pa je bolezen prehuda in mora v bolnišnico, se otrok počuti negotovo, še posebej, če je tam brez staršev. Bolezen je za vse huda preizkušnja. Na prilagajanje novim življenjskim situacijam ima velik vpliv vzgojiteljica v bolnišničnem oddelku, ki je strokovno usposobljena za delo z otroki. Otrokom in staršem je v tolažbo in oporo. Specifika dela v bolnišničnem oddelku zahteva drugačne pristope kot pri delu z zdravimi otroki, zato mora biti vzgojiteljica prilagodljiva in se nenehno dodatno izobraževati.

Čeprav se vzgojiteljica v bolnišničnem vrtcu trudi, da bi otroka razvedrila, mu pregnala črne misli, je zanj še vedno neznana oseba. Žal mu zdravja ne more povrniti, lahko pa mu pomaga pregnati strahove, premagovati bolezen in poskrbeti za to, da se počuti sprejetega in ljubljenega. Strokovno usposobljena in prijazna vzgojiteljica poskrbi, da so otroku dnevi v bolnišnici krajši, manj stresni in razgibani.

V Splošni bolnišnici Novo mesto na Oddelku za pediatrijo deluje oddelk vrtca Palček, ki je del Vrtca Ciciban Novo mesto. Bolnišnični oddelk je v sredo, 9. oktobra 2024, obeležil 40 let svojega delovanja.

Praznovanje 40. obletnice je bilo umeščen v Teden otroka, ki se vsako leto zgodi v prvem tednu oktobra. Letošnji slogan Tedna otroka se je glasil: **Otrok, nepopisan list.** Opominjal nas je tudi na to, kako pomembno je, kaj vse in kako bomo zapisali na ta list, saj vse zapisano oblikuje prihodnost naših otrok.

Leta 1984 je bilo v kroniko vrtca zapisano: »Že več let smo čutili potrebo, da se na oddelku SB NM zaposli vzgojiteljica, ki bi v dopoldanskem času skrbela za vzgojo in dobro počutje bolnih otrok na pediatričnem oddelku. To nam je v letošnjem letu tudi uspelo s pomočjo SOV (skupnosti otroškega varstva), ki je preuredila dnevni prostor v igralnico in jo opremila z igračami in AV sredstvi, mi pa smo tam zaposlili našo izkušeno vzgojiteljico. Z delom je začela 5. novembra 1984.«

Prva vzgojiteljica, ki je s svojo toplino in čutnostjo olajšala bivanje malim bolnikom, je bila Marta Petric. Ko se je upokojila, je njeno delo z vso srčnostjo nadaljevala Marjetka Kovačič. Po njeni upokojitvi je na svojo željo prišla na oddelek Ksenja Udovč, ki z empatijo priključuje nasmeh otrok, da se počutijo bolj in hitreje okrevajo.

V sožitju pri delu z malimi bolniki sodeluje tudi učiteljica OŠ Drska, ki omogoča hospitaliziranim mladostnikom redno šolsko delo. Pri delu z otroki v bolnišničnem vrtcu postajamo del njihovega sveta v zelo ranljivem obdobju, v katerem s toplino srca brišemo njihove skrbi. Delovanje tega vrtca dopolnjuje bolnišnično oskrbo, saj se otroci kljub zahtevnim okoliščinam počutijo bolj sproščeno in varno.

Ob praznovanju okroglega jubileja sta članici Cicibenda, vzgojiteljici Tadeja Omrzel in Nina Uršič, z nežnimi melodijami pobožali srca prisotnih, razigranost in nasmeh pa sta pričarala člana Rdečih noskov Rudi in Božo.

Goste so nagovorili ravnateljica Vrtca Ciciban Jožefa Zec, direktorica Splošne bolnišnice Novo mesto doc. dr. Milena Kramar Zupan in glavna medicinska sestra Oddelka za pediatrijo Sonja Rejc.

Naša obljuba je jasna – še naprej bomo zagotavljali prijazno in podporno okolje, v katerem se bodo otroci kljub izzivom počutili varne in sprejete.

Naj bo vsak nasmeh, ki ga ustvarimo skupaj, dokaz, da smo tukaj drug za drugega.

Za nami je že 14. Dobrodelni županov teniški turnir, kjer se je na igriščih pomerilo 24 tekmovalcev, med njimi tudi župan Gregor Macedoni. V sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Novo mesto smo s skupnimi močmi za družino Berus iz Križa zbrali 4.675 evrov. Iskrena hvala Rdečemu križu Novo mesto in vsem srčnim donatorjem, ki ste s svojo podporo pripomogli k svetlejši prihodnosti mlade Eve.

Krajevna skupnost Kandija - Grm je v bližini grmskega gradu postavila nova igrala, ki bodo obogatila igro in raziskovanje najmlajših občanov. Igrala so zasnovana tako, da spodbujajo ustvarjalnost, gibanje ter aktivno preživljanje prostega časa. Vse starše in otroke vabimo, da obiščejo igrišče in uživajo v igri na prostem.

Dan brez avtomobila, ki je potekal v okviru Evropskega tedna mobilnosti, je znova privabil več kot 1300 otrok, vsi pa so pot do Glavnega trga opravili peš ali šolskim avtobusom. Otroci so se lahko udeležili največ aktivnosti do sedaj, saj je kar 32 društev z raznovrstnimi pristopi poskrbelo za gibanje, zabavo in veselje otrok.

Na gradu Otočec je potekal dogodek v organizaciji Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine, na katerem so razpravljali o nujnosti pričetka izgradnje 3. razvojne osi jug. »DARS mora kot investitor zagotoviti ustrezno pripravljeno dokumentacijo, ki bo prestala pritožbe, Vlada pa ustrezni zakonski okvir za prednostno odločanje in preprečevanje nadaljnjih nerazumnih pritožbenih postopkov,« je na dogodku izpostavil župan Gregor Macedoni.

Na pobudo krajanov in v sodelovanju s KS Kandija - Grm smo spremenili prometni režim na Gubčevi ulici. Na 200-metrskem uličnem odseku promet odslej poteka enosmerno iz smeri grmskega gradu proti Mušičevi ulici. Na šolski poti, ki jo uporabljajo številni učenci bližnje osnovne šole, so po novem razširjene tudi površine za pešce in kolesarje, kar povečuje varnost ranljivih udeležencev v prometu.

Dan slovenske hrane je podžupan Urban Kramar na povabilo Vrtca Ciciban preživel v družbi vrtičkarjev, ki so mu nadeli predpasnik in pokazali, kako poteka izdelava svežih kifeljčkov. V slovenskem zajtrku ne sme manjkati med, zato so otroci na inovativen način izdelali tudi panje

V rožnatem oktobru, mesecu osveščanja o raku dojk, sta podžupan Urban Kramar in direktorica Europa Donna Slovenija dr. Jana Bolta Saje v Julijinem parku simbolično posadila rožnato drevo. V Sloveniji se vsako leto z diagnozo raka dojk sooči okoli 1500 žensk in do 15 moških, tveganje za razvoj bolezni pa lahko zmanjšujemo z zdravim načinom življenjem, rednim samopregledovanjem dojk in preventivnimi presejalnimi programi DORA, ZORA in SVIT.

Skupaj s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu smo novomeške vrtce nagovorili z likovnim natečajem »Varno čez cesto«, nagajenci pa so presegli pričakovanja našega poziva. Vrtci so nam poslali kar 112 likovnih del, komisija pa je izbrala 7 mladih umetnikov in umetnic, ki so v Knjižnici Mirana Jarca iz rok podžupana Urbana Kramarja in direktorice dr. Jane Bolte Saje prejeli nagradne skiroje.

Podžupan Urban Kramar je v Prečni ob dnevu spomina na mrtve s polaganjem cvetja počastil spomin na Franca Uršiča, ki je padel v osamosvojitveni vojni za Slovenijo leta 1991. Preminulih smo se spomnili tudi s komemoracijami na mestnih pokopališčih.

Krajan KS Bučna vas so pozdravili zaključeno prenovo ceste med Dolenjskimi Kamencami in Potočno vasjo. Z ureditvijo te povezave smo poskrbeli za večjo varnost pešcev, saj je obnova poleg rekonstrukcije 520-metrskega cestnega odseka zajemala tudi nov pločnik in cestno razsvetljavo.

Župan Gregor Macedoni se je srečal z ministrico za pravosodje Andrejo Katič, ki se je v Novem mestu mudila na delovnem obisku. Na krajšem srečanju je župan poudaril, da težave pri obvladovanju socialne problematike izvirajo tudi iz neustrezne zakonodaje. Trenutni zakonodajni okvirji niso dovolj učinkoviti pri reševanju neobiskovanja obvezne osnovne šole in pri obvladovanju kriminalne dejavnosti.

Župan Gregor Macedoni je sprejel generacijo 59 zlatih maturantov splošne, mednarodne in poklicne mature, ki so zaključili svoje šolanje v šolskem letu 2023/24. Zaželel jim je veliko uspehov na njihovih študijskih in življenjskih poteh.

Nadaljujemo s prenovo odseka Seidlove ceste med križiščem s Cankarjevo ulico in Plavo laguno, kjer poteka rekonstrukcija cestišča, urejene bodo površine za pešce in kolesarje, preurejeno bo tudi avtobusno postajališče.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA

OKTOBER 2024

OBČINSKI SVET PODAL SOGLASJE K SODNI PORAVNAVI

Mestna občina Novo mesto je že od konca leta 2013 oporekala nejasno zaračunanim stroškom najetih prostorov za RIC v Portovalu, ki jih je občina od podjetja Protekt Dolenjska najela za 20-letno obdobje. Stroški skupnih prostorov in parkirišč so bili (in so še) nejasno zaračunani v pavšalni višini in tudi absolutno pretirani v primerjavi z ostalimi podobnimi tržnimi najemi. V začetku leta 2014 smo zato na novomeški občini vložili tožbo za prekinitev najemne pogodbe in za izpodbijanje previsokih stroškov. Med njimi izstopajo stroški za 103 najeta parkirna mesta, saj najem parkirnega mesta občino stane slabih 2000 evrov na leto, medtem ko je najdražja letna dovolilnica v mestnem jedru skoraj trikrat cenejša (700 evrov na parkirno mesto). Čeprav je pogodba za proračun Mestne občine Novo mesto škodljiva, njeno celotno izpodbijanje ni bilo uspešno, smo pa bili na občini uspešni pri utemeljevanju nepravilnega obračunavanja revalorizacije in dvojnega obračunavanja DDV. Dokazovanje očitno previsokih obratovalnih stroškov je temeljilo na pričah, ki so sodelovale pri sklenitvi najemne pogodbe in z njo povezanimi stroški, ki odpadejo tudi na

posamezna parkirna mesta. V zvezi s tem je sodišče v eni od zadev, vezanih na pavšalne stroške, že pravnomočno odločilo v korist podjetja Protekt Dolenjska. Po odločitvi sodišča v korist podjetja se je občinski svet v izogib nastajanju dodatnih stroškov in zamudnih obresti na 16. redni seji seznanil in se strinjal s predlagano sodno poravnavo s Protektom Dolenjska v višini 277 tisoč evrov. Strinjali so se tudi s sklenitvijo poravnave v ostalih sodnih postopkih, povezanih z obratovalnimi stroški. S podporo občinskega sveta bo župan Mestne občine Novo mesto najemodajalca znova pozval tudi k sklenitvi aneksa, s katerim bi se zmanjšala škodljivost izvršljive pogodbe za občinski proračun. Kot je bilo na seji večkrat poudarjeno, je pogodba, ki jo je sklenil prejšnji župan Alojz Muhič, za občino škodljiva in je bila v nasprotju z običajno prakso sklenjena v zavezujočem notarskem zapisu, ki najemodajalcu omogoča neposredno izvršljivost in ga za celotno obdobje sklenjene pogodbe zelo enostransko štiti.

PREMOŽENJSKOPRAVNE ZADEVE

Na področju premoženjskopравnih zadev so svetniki status grajenega javnega

dobra lokalnega pomena podelili nepremičninam v katastrskih občinah Potov Vrh, Daljni Vrh, Ragovo, Kandija, Novo mesto, Lakovnice, Gabrje, Cerovec in Gotna vas, status grajenega javnega dobra lokalnega pomena odvzeli nepremičninam v katastrskih občinah Zajčji Vrh, Črešnjice, Veliki Podljuben in Cerovec ter potrdili lastništvo občine nad nepremičninama v Črešnjicah in Cerovcu. Sprejeli so najnovejšo dopolnitev Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Mestne občine Novo mesto za leto 2024, seznanili so se tudi s poročilom o opravljenem nadzornem pregledu poslovanja Zdravstvenega doma Novo mesto in Osnovne šole Šmihel v letu 2023.

KADROVSKE ZADEVE

Na področju kadrovskih zadev je občinski svet za predstavnike ustanovitelja za mandatno obdobje štirih let v svet Osnovne šole Center imenoval Jacquesa Grosa, Vanjo Kolenc in Kajo Papič, v svet Osnovne šole Dragotina Ketteja Maria Krapeža in Sonjo Simčič, v svet Osnovne šole Šmihel Darjo Marjanovič in Tadejo Resman Špes, v svet Glasbene šole Marjana Kozine Novo mesto Jožefo Šepetavc in Sandija Vidica, v svet Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Novo mesto Kajo Papič in Meto Retar Kramar, v svet Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Novo mesto Melito Bevc Novak in Zdenko Mahnič, v svet Gimnazije Novo mesto Erno Povh in v svet Šolskega centra Novo mesto Darjo Judež. Svetniki so se seznanili z odstopom Jureta Andolška iz Odbora za spremljanje položaja romske skupnosti in kot nadomestnega člana imenovali Zdravka Franka, zaradi odstopa Tomaža Slane kot člana Nadzornega odbora Mestne občine Novo mesto pa so za nadomestnega člana potrdili Jureta Andolška.

Peter Žunič Fabjančič

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

KORAK K BOLJŠI SKUPNOSTI Z ZDRUŽENIMI MOČMI

V preteklem mesecu smo v Zdravstvenem domu Novo mesto dosegli pomemben mejnik, zelo pomemben ne le za Novo mesto, ampak za celotno Dolenjsko in Jugovzhodno Slovenijo. S slavnostnim odprtjem Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter Centra za duševno zdravje odraslih smo končno zapolnili vrzel, ki je že leta puščala Dolenjsko kot edino slovensko regijo brez tovrstnih institucij. Za mnoge je to pomenilo dolgo čakanje in iskanje pomoči v oddaljenih regijah, kar je ustvarjalo občutno neenakopravnost pri dostopu do nujno potrebne zdravstvene oskrbe.

Pred točno enim letom smo v svetniških skupinah Gibanje Svoboda in Solidarnost prepoznali to kritično potrebo in se odločili, da ukrepamo. Brez oklevanja smo se lotili zbiranja vseh potrebnih informacij in pripravili pobudo, ki sva jo s kolegico svetnico Majo Žunič Fabjančič predstavila na seji Odbora za družbene dejavnosti. V naslednjih mesecih smo v Gibanju Svoboda in Solidarnost na vsakem koraku opozarjali na nujnost ukrepanja, iskali rešitve in gradili zavezanost. Kasneje se nama je pridružil še svetnik Jiři Volt, pomembno podporo pa nam je v Ljubljani zagotovila tudi svetnica Vida Čadonič Špelič. Naša prizadevanja so odrodila sadove – odprtje centrov je korak k pravičnejši in bolj vključujoči skupnosti.

Odprtja novih centrov ne vidim zgolj kot izboljšanje zdravstvene oskrbe, ampak kot primer, kaj lahko skupaj dosežemo, ko stopimo izven lastnih okvirjev. Dosegli smo, kar je marsikdo označil za skoraj nemogoče – povezali smo se politiki iz različnih strank, z različnimi pogledi in presegli delitve za skupen cilj. Prepoznali smo, da v trenutkih, ko gre za dobrobit naših občanov, politične razlike ne smejo in ne morejo stati na poti. Morda je to priložnost za mlajšo generacijo politikov, ki razmišljamo dlje in širše. Verjamem, da se v tem skriva duh prihodnosti, v kateri posamezne stranke in različni nazori ne bodo več ovire, ampak mostovi do rešitev. Ta projekt nam je pokazal, da lahko presežemo zgodovinske politične delitve in se povežemo z namenom ustvarjanja kakovostnejšega okolja za vse prebivalce. Vse to me vodi do enega samega vprašanja, ki se ponavlja že desetletja oziroma stoletja: Zakaj kot skupnost, kot politiki in kot ljudje nismo pripravljeni

nadaljevati te poti in pustiti za seboj razlike, ki nas delijo?

Če nam je uspelo zdaj, zakaj ne bi moglo tudi v prihodnje postati pravilo in ne izjema?

Žiga Papež, svetniška skupina Gibanje Svoboda

LETOŠNJI USPEHI ŽE TRETJEGA MANDATA

Tudi v Novem mestu smo končno pričali rezultatom, ki se zgodijo, ko se vzpostavi kontinuiteta odločanja in vodenja. Trenutni župan ob podpori svoje svetniške skupine in s sodelovanjem vsakokratne koalicije občino vodi že polnih 10 let. Do sedaj je imelo Novo mesto župane z enim ali največ dvema mandatom, izkušnje pa kažejo, da v občinah nekateri projekti za realizacijo potrebujejo več kot štiri leta.

Tudi leto 2024 je prineslo v Novo mesto številne izboljšave – nekatere je moč videti na terenu, nezanemarljive pa so številne, ki dvigujejo kakovost življenja raznim skupinam in posameznikom, pa se tega v javnosti niti ne opazi. Razvojni projekti, sofinancirani ali ne, v naše okolje prinašajo nekaj več, želja je, da nekaj za vsakega. Lepo je videti, kako se bogati ponudba v Češči vasi, kako že poteka razpis za dodelitev novih stanovanj v Podbrezniku, navdihujoče so novice o nadaljnjem urejanju mestnega jedra s prenovo tržnice in Narodnega doma, širila se bo Osnovna šola Šmihel, v Gabrju bodo krajani dobili vrtec. Po prioritetni listi uresničujemo širitev vodovodnega in kanalizacijskega omrežja, povečujemo kilometre kolesarskih poti, posebne izzive rešujemo z inovativnimi pristopi. Ob vsem že uresničenem in vsem načrtovanem lahko rečemo, da smo resnično na dobri poti v prihodnost.

V letu, ki je pred nami, si svetnice in svetniki Liste Gregorja Macedonija želimo, da vse, kar se kot skupnost odločimo narediti, pripelje do rezultatov, ki družijo. Podoba sveta, v katerem živimo, ne kaže lepe slike, zato je skrb vseh nas, da se še naprej trudimo, da bo čim več Novomeščanom in Novomeščankam čim bolje. Boštjan Grobler, Primož Kobe, Jasna Kos Plantan, Urban Kramar, Janez Povh, Sara Tomšič in Vesna Vesel vam in vašim najbližjim želimo lepe praznike in srečno leto 2025!

Sara Tomšič, svetniška skupina Lista Gregorja Macedonija

UKREPI ZA BOLJŠE KAKOVOST ŽIVLJENJA STAREJŠIH V NAŠI OBČINI MORAJO BITI AMBICIOZNI

Naš napredek, razvoj in blaginja so tesno prepleteni s prispevkom starejših, z njihovim trdim delom in vizijo, ki so jo vgradili v temelje naše skupnosti.

Med pomembne dosežke za starejše lahko štejemo že uveljavljen brezplačni prevoz z minibusoma Leon in Rudi, nekaj več denarja za delovanje društev upokojencev, imenovanje strateškega sveta za boljšo kakovost življenja starejših, dejanski potek gradnje prvih oskrbovanih stanovanj, zagotovitev vedno dovolj denarja za subvencijo pomoči na domu, več denarja za šport starejših, zapis pomembnih zavez v dolgoročne akte občine, odrekanje pomembnega zneska komunalnega prispevka pri širitvi DSO Novo mesto za potrebe dementnih oseb oz. dnevno oskrbo, zagotovitev nekaj proračunskega denarja za subvencioniranje e-oskrbe, za računalniško izobraževanje starejših, že triletno zagotavljanje finančnih sredstev za subvencioniranje vgradnje dvigal v večstanovanjske stavbe, zagotovitev finančnih virov za začetek delovanja sistema lokalne blaginje in drugo. Pri vseh teh prizadevanjih je bil novomeški DeSUS bodisi predlagatelj ali celo nosilec, včasih moralni opomin, vse s ciljem, da je treba imeti visoko spoštovanje do 7300 starejših občanov v naši občini v različnih oblikah aktivno zraven.

Še posebej pa v tem obdobju veliko naporov vlagamo v nastajanje Strategije dolgožive družbe v naši občini za naslednjih deset let.

Ta pomembni dokument mora biti ambiciozen. Ker si starejši to zaslužijo, dobra skrb zanje pa bo razbremenila tudi mlajše generacije.

Strategija mora biti pripravljena s ciljem premisleka, kako lahko v svoji občini oblikujemo boljšo prihodnost za naše starejše generacije in nato svoje iskrene namene zapišemo v ta dokument, podrobneje pa v akcijski načrt za realizacijo teh namenov z nosilci, roki in potrebnimi finančnimi sredstvi.

Strategija mora biti usmerjena v to, da se tej veliki skupini omogoči kakovostno, zdravo in aktivno življenje. Omogočiti jim je treba dostop do storitev, ki bodo izboljšale njihovo življenje, ter okolje, v katerem se bodo počutili varno, spoštovano in vključeno. Morajo biti slišani in cenjeni in imeti možnosti za socialno povezovanje ter aktivno sodelovanje pri projektih, ki so zanje pomembni.

Uvesti je treba urad za starejše ali skupni urad za starejše in mlade, ki bo skrbel za učinkovito zaščito njihovih interesov ter izvajanje programov, ki izboljšujejo kakovost njihovega življenja.

Uvesti je treba funkcijo podžupana, ki bo njihov glas oz. zagovornik v občinskih strukturah in bo zagotavljal, da se njihove potrebe obravnavajo hitro, premišljeno in učinkovito.

Na tej poti bom deloval iskreno in predano – skupaj z vami za boljšo prihodnost vseh generacij. Ker mi je mar za starejše in ljudi vseh drugih generacij.

Mag. Adolf Zupan,
svetniška skupina DeSUS

VLADNA KOALICIJA BO UNIČILA JAVNO ZDRAVSTVO

V Novem mestu se soočamo z velikim pomanjkanjem osebnih zdravnikov, zaradi česar trpi vse več občanov. Vlada pa ravno v teh dneh vlaga v postopek zdravstveni zakon, ki bo pomanjkanje zdravnikov naslovil tako, da bo prepovedal delati še tem zdravnikom, ki obstajajo. Novi zakon bo namreč od zdravstvenih delavcev zahteval opredelitev, ali bodo delali izključno v javnem sistemu ali zunaj njega. Prve ankete med delavci kažejo na veliko število takih, ki bodo javni sistem zapustili. To pomeni konec strokovnih delovnih skupin in konec možnosti za visoko kakovost marsikaterih specialističnih obravnav.

Vlada strank Svoboda, SD in Levice bodo s tem zakonom dokončno amerikanizirali slovensko javno zdravstvo. Trenutna vladna koalicija je obljubila, da bo zdravstvo njena prva prioriteta, a do danes ni rešila ne zdravstva ne nobene druge napovedane reforme.

V splošno slabih razmerah naše zdravstvo deluje samo tam, kjer direktorjem zavodov z vsakodnevnim iskanjem rešitev uspe premagovati težave.

V Novi Sloveniji imamo rešitev za javno zdravstvo, začeniši s tem, da se zdravstveni zavodi vodijo po sistemu gospodarskih javnih služb, ki bi direktorjem dal več nadzora pri organizaciji dela.

Smo pred zlomom javnega zdravstva in v Novi Sloveniji vse občane pozivamo, da javno odrečejo zaupanje tej vladi in zahtevajo predčasne volitve, na katerih pa na oblast ne smejo priti isti ljudje, preoblečeni v novo stranko novega obraza.

Marko Dvornik,
svetniška skupina NSi

DECEMBRSKI ODSEV IN POGLEDI V PRIHODNOST MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Ob zaključku leta se ozremo na izzive in dosežke, ki so krojili življenje v naši občini, obenem pa usmerjamo pogled v

prihodnost in priložnosti, ki jih prinaša novo leto. Naša želja je ustvariti stabilno, napredno in vključujočo skupnost, v kateri so proračunska sredstva pravično razporejena. Kljub vidnim dosežkom na področju infrastrukturnih projektov se zavedamo, da so razvoj, kakovost življenja in dolgoročna stabilnost odvisni od premišljenega načrtovanja proračuna. V Novem mestu se že nekaj let soočamo s prakso prezgodnjega sprejemanja proračuna, ki ga občinski svet potrdi v prvi polovici leta za naslednje leto, ko ključne državne usmeritve in smernice financiranja še niso znane. To pogosto vodi v nujne rebalanse proračuna, kar povzroča nepredvidljivost in zmanjšuje stabilnost financiranja za mnoge programe.

Takšno prehitevanje pri načrtovanju proračuna ima več negativnih posledic. Zaradi pogostih prilagoditev v obliki rebalansov so pomembni programi, kot so mladinski in socialni projekti ter kulturne dejavnosti, podvrženi nepredvidljivim spremembam financiranja. Omenjena praksa usmerja sredstva v hitro izvedljive, a pogosto kratkoročne projekte, ki ustvarjajo vtis napredka, vendar ne uresničujejo temeljnih potreb in ne prispevajo k dolgoročni kakovosti življenja v občini.

V mnogih slovenskih občinah, v katerih proračun načrtujejo v jesenskih mesecih, lahko tako natančneje prilagodijo svoje finančne načrte glede na konkretne usmeritve države. Tak pristop zmanjšuje potrebo po takojšnjih rebalansih, ki v Novem mestu pogosto prinašajo dodatne birokratske zaplete in podaljšujejo postopke realizacije posameznih programov. Z omenjenim konceptom je mogoče postaviti realen finančni okvir, ki bolje podpira dolgoročne programe na področjih, kot so kultura, izobraževanje, sociala, okolje in šport. Stabilno financiranje teh področij je ključno za razvoj skupnosti, ki si prizadeva za kakovost življenja vseh generacij.

V prihajajočem letu imamo priložnost, da premislimo o proračunskih postopkih, ki temeljijo na konstruktivnih temeljih, obenem pa se usmerimo k dolgoročnemu ter trajnostno naravnemu načrtovanju. Naš cilj naj bo oblikovati finančni okvir kot hrbtenico občine, ki odraža resnične potrebe prebivalcev in omogoča trajnostno rast skupnosti. Le z učinkovito, odgovorno in premišljeno porabo sredstev se lahko razvijamo v smeri, ki bo gradila vrednote povezovanja, enakosti in trajnostnega razvoja.

Vsem občanom želimo, da bi se v novem letu krepili v povezovanju in solidarnosti s pogledom na prihodnost, ki bo svetlejša za vse nas; naj bo leto 2025 polno modrih odločitev, dolgoročnih projektov in srčnih želja; naj prinese pravi razvoj za vse Novomeščane.

Srečko Vovko,
svetniška skupina SD

»NOVO MESTO, LEPO, ČISTO IN UREJENO MESTO«

Področje komunalnih dejavnosti je nekoliko manj izpostavljeno, a nam kljub temu zagotavlja nemoteno oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih vod ter skrbi za komunalne in druge odpadke. Letos smo s prehojeno potjo lahko zadovoljni, saj smo uresničili nekaj pomembnih projektov. Ena večjih naložb na območju CEROD-a je zagotovo objekt za mehansko in biološko obdelavo odpadkov. Z navedeno naložbo smo tako pridobili racionalnejšo rešitev za obdelavo odpadkov. Z začetkom delovanja te naprave nam odpadkov ni potrebno več voziti na obdelavo v Ljubljano, tako pa smo zmanjšali tudi emisijo zaradi daljših prevoznih poti.

Zaradi zahtev Evropske unije po večji količini ločeno zbranih odpadkov je v izbrani mestni krajevni skupnosti potekal pilotni projekt individualnega zbiranja gospodinjskih odpadkov. Po zaključenem polletnem obdobju se je pokazal pozitiven učinek takšnega načina zbiranja. Gospodinjstva so proizvedla manjše količine mešanih komunalnih odpadkov, več pa je bilo pobranih sortiranih odpadkov. S pomočjo novega koncepta zbiranja gospodinjskih odpadkov bomo lahko dodatno zmanjšali količine odloženega mešanega odpada in se približali cilju, ki ga je zastavila Evropska unija. Z razvojem mesta in širitvijo poselitve se je osnovna komunalna infrastruktura v večini le dopolnjevala. Še vedno imamo v delih mesta betonske kanalizacijske cevi, ki le s težavo kljubujejo zobu časa in na spojih vse bolj puščajo fekalno vodo. Za zagotavljanje učinkovitega čiščenja fekalnih vod bo potrebna novogradnja fekalnih kanalizacijskih sistemov na območjih aglomeracij ter prenova dotrajane in na nekaterih delih poškodovane komunalne infrastrukture. Vsem je dobro znano, da se infrastruktura prenavlja celovito od cestišča, vodovoda, kanalizacije (meteorne in fekalne), elektrike, telekomunikacij do ureditve pločnikov, javne razsvetljave in kolesarskih poti ter pešpoti. Tako kompleksni posegi pogosto zahtevajo veliko časa za načrtovanje, usklajevanje in pridobivanje potrebnih zemljišč ter so tudi finančno zahtevni. Za dosego glavnega cilja »Novo mesto, lepo mesto« bodo potrebni trdna volja in jasno zastavljeni cilji, ki jih bomo skupaj vztrajno izpolnjevali. Zato se bomo izvoljeni predstavniki stranke SDS v Občinskem svetu MONM v prihodnje še intenzivneje zavzemali, da se v Mestni občini Novo mesto nameni več sredstev za prenovu dotrajane komunalne infrastrukture, saj bomo le tako lahko dosegli zastavljeni cilj – zdravo in lepo mesto.

Peter Kostrevc,
svetniška skupina SDS

SKUPAJ K BOLJŠEMU JUTRI: POGLEJMO V PRIHODNOST

Drage občanke, dragi občani!

Leto 2024 se bliža h koncu, zato je primeren trenutek za refleksijo in načrtovanje prihodnosti. Kot vaš samostojni svetnik sem imel priložnost prisluhniti številnim težavam, s katerimi so se soočali naši občani in podjetniki. Vaše zgodbe in tudi lastne izkušnje so mi omogočile boljše razumevanje realnosti, s katero se spopadamo v naši skupnosti. Zavedam se, da imam kot samostojni svetnik omejene možnosti pri vplivanju na nekatere spremembe, vendar mi vaši predlogi in skrbni pozivi dajejo moč, da se borim za boljši jutri. Tudi v letu 2025 se bom trudil ostati aktiven in angažiran, saj verjamem, da lahko skupaj dosežemo pomemben napredek.

Vabim vas, da z mano kontaktirate in delite svoje pobude. Vsaka ideja, vsak predlog in vsaka skrb so dobrodošli, saj lahko s skupnimi močmi izboljšamo stanje na mnogih področjih našega skupnega življenja.

Ponosni smo na dosežke naših športnikov, poslovne uspehe naših podjetnikov, pa tudi na to, da prva dama ZDA slovenskega rodu. Spodbujajmo pozitivne uspehe in se tudi sami vključimo v gradnjo skupnosti, na katero bomo ponosni. Na koncu vam želim srečno, zdravo in uspehov polno novo leto 2025. Naj bo to leto priložnosti in napredka za vse nas, da skupaj soustvarjamo svetlo prihodnost.

Silvo Mesojedec,
samostojni svetnik

NA POLOVICI MANDATA – NADALJUJEMO Z VIZIJO RAZVOJA

Naš mandat se preveša v drugo polovico in ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo za vaše zaupanje in podporo, saj ste Slovenski ljudski stranki (SLS) omogočili zastopstvo v Občinskem svetu Mestne občine Novo mesto z dvema mandatoma. Občinska svetnika Jiři Volt in Matjaž Pavlin aktivno sodelujeta na sejah matičnih odborov ter na plenarnih zasedanjih občinskega sveta, pri čemer s premišljenim in zavzetim pristopom argumentirano prispevata k oblikovanju politik, koristnih za vse občane. Prav to je bila tudi naša zaveza oziroma obljuba volivkam in volivcem. Mandat 2022–2026 poteka skladno s strateškim načrtom delovanja Mestne občine Novo mesto. Ponosni smo na naše lepo urejeno staro mestno jedro. Tudi prireditve, ki potekajo ob različnih priložnostih na Glavnem trgu, so relativno uspešne. Ostaja pa še vedno velik izziv oživitve starega mestnega

jedra in s tem povezanega privabljanja zanimivih poslovnih ponudnikov, ki bi zapolnili izpraznjene lokale in s tem prispevali k njegovemu živahnejšemu utripu.

Po obnovi starega mestnega jedra nas veseli tudi številne infrastrukturne pridobitve po vseh krajevnih skupnostih v primerjavi s prejšnjim mandatom. Novo mesto namreč ni samo strogo mestno jedro. Veseli smo tudi napredka in izboljševanja cestne infrastrukture v Novem mestu, žal pa veliko takih del predstavlja kar nekaj izzivov in težav za promet, to pa seveda povzroča pri občanah precejšnje nezadovoljstvo in slabo voljo.

Svetnika opozarjata pristojne na potrebo po proaktivnem in inovativnem pristopu, še zlasti na področju t. i. mehkih vsebin oziroma rešitev, ki po našem mnenju predstavljajo ključno, a pogosto prezrto področje delovanja. Možnosti za izboljšave je veliko, saj se številne manjše »težave«, ki sploh ne zahtevajo velikih finančnih sredstev, a močno vplivajo na vsakdanje življenje občanov, rešujejo prepočasi ali pa se sploh ne rešujejo. Odzivnost in pozitiven pristop k reševanju izzivov in ovir sta pomembni odliki v današnjem hitrem družbenem tempu.

Občani oziroma prebivalci vplivamo tudi na kakovost bivanja, ki pa v naši občini tudi zaradi pereče romske problematike ni na zavidljivi ravni. Obžalujemo, da vlada ni prisluhnila pobudam, ki so jih oblikovale dolenjsko-belokranjske občine. Poseben tovrstni problem predstavlja v novomeški občini območje turističnega bisera Otočec, kjer se v neposredni bližini kulturnega spomenika in hotela s 5 zvezdicami na površinah, ki niso namenjene kopanju, predvsem poleti zadržujejo Romi, kurijo ogenj in motijo mimoidoče ter kršijo javni red in mir. Podobne težave imajo tudi prebivalci nekaterih drugih območij v občini.

V dosedanjem mandatu smo tako uspešno podali več pomembnih pobud, ki so že obrodile sadove. Med njimi so tudi izboljšave na področju prometa, optimizacija občinskih procesov ter podpora trajnostnim projektom, ki so občanom zagotovili boljšo kakovost bivanja. Ponosni smo na učinkovito izvedene projekte, ki smo jih soustvarjali skupaj s civilno družbo in strokovnimi partnerji, pri čemer je bil poudarek na vključevalnosti in dolgoročni vzdržnosti. Ob tem ostajamo zavezani dialogu z občani ter nadgradnji naših rešitev, da bi tako Novo mesto postalo še bolj povezano, dinamično in prijazno za vse generacije.

Jiři Volt,
svetniška skupina SLS

NOVO MESTO POTREBUJE VEČ KAKOVOSTNIH IGRALNIH POVRŠIN

Adventni čas je povezan z uresničevanjem želja in tudi z obdobjem, ko pogledamo na preteklo delo. Lahko smo zadovoljni z uresničenimi pobudami, ki bodo izboljšale življenje naših meščanov in meščank, še posebej, če smo ob njihovem izvajanju združili moči in napore ter tako skupaj dosegli odprtje težko pričakovanega Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov. S tem je bila odpravljena zadnja siva lisa na zemljevidu Slovenije.

Nekatere pobude pa žal še vedno ostajajo neuresničene, in to kljub prizadevanju pristojnega Odbora za družbene dejavnosti OS MONM, v okviru katerega sem se zavzemala za družine, ki v Novem mestu nimajo dostopa do kakovostnih (brezplačnih!) notranjih igralnih površin. Podala sem več pobud za vzpostavitev večjega notranjega igrišča za družine in različne starostne skupine otrok, na katero bi bila na inovativen način umeščena nova sodobna igrala za gibalni in motorični razvoj otrok (tobogane, mreže in tunele za plezanje, mostove ipd.). Igralni center za otroke bi predvsem v zimskem času, ko kakovostno preživljanje prostega časa zaradi slabih vremenskih razmer zunaj ni mogoče ali pa je zelo oteženo, omogočal gibalni razvoj, druženje ter varno, intenzivno in rekreativno gibanje v suhih in toplih prostorih.

Poleg notranjega igrišča pa Novo mesto po mnenju številnih družin potrebuje tudi z drevesi osenčena igrišča, ki bi bila v poletnih mesecih zaradi podnebnih sprememb dostopna in uporabna, saj so pogosto zaradi neposredne izpostavljenosti soncu preveč vroča. Dotrajana igrala bi bilo treba nadomestiti z inovativnimi, tematskimi in senzornimi raznovrstnimi igrali (npr. igrala z vodo), ki spodbujajo ustvarjalnost, domišljijo in omogočajo različne načine gibanja za različne starostne skupine. Vsaj eno otroško igrišče pa bi bilo treba nadkriti s streho, da bi bilo uporabno tudi v deževnih in zimskih dneh.

Medtem ko še vedno upamo na snežno odejo, ki bo omogočila zimske radosti, kot so kepanje, smučanje in sankanje, bomo vztrajali, da ustrezne površine za kakovostno preživljanje prostega časa dobijo tudi družine, starši, dedki in babice, predvsem pa 2.057 otrok, starih od 1 do 5 let, in 6.412 otrok, starih od 0 do 14 let (SURS). Želimo si, da občina še to zimo poišče ustrezen prostor in zagotovi primerne igralne prostore za naše najmlajše prebivalce in njihove družine.

Maja Žunič Fabjančič,
svetniška skupina Solidarnost

ADVENT NOVO MESTO 2024 – ZA VSE GENERACIJE IN VSE OKUSE

Zavod Novo mesto je tudi letos zasnoval tradicionalno prireditev Advent Novo mesto 2024. Tokrat je program za vse generacije in vse okuse je še posebej poudarjen. V lanskem letu smo na Adventu zabeležili več kot 50.000 obiskovalcev – 9.200 obiskovalcev drsališča, 11.000 obiskovalcev spremljevalnega programa in več kot 30.000 obiskovalcev v zadnjem tednu leta, ko so na veliki oder na novomeškem Glavnem trgu stopile najvidnejše glasbene skupine v Sloveniji: Nina Pušlar, Joker Out, Mrfy, Dan D, Modrijani, Hamo & Tribute 2 Love, Kvatropirci, Masayah in mnogi drugi. S kakovostnim programom in z izjemnim odzivom obiskovalcev smo Novo mesto postavili v regijsko središče decembrskega dogajanja. Beležili smo tudi prihode obiskovalcev izven regije, s čimer smo ogromnemu številu obiskovalcev lahko pokazali vse znamenitosti dolenske prestolnice.

📷 Davorin Pavlenič

Osrednje prizorišče dogajanja letošnjega Adventa Novo mesto bo novomeški Glavni trg, ki bo v četrtek, 5. decembra, zasijal v soju prazničnih luči ob prižigu lučk in prihodu Miklavža. Takrat se odpre tudi naše praznično drsališče, ki bo vsakodnevno obratovalo vse do 19. januarja.

Okrasitev mestnega jedra vsako leto nadgrajujemo in posodabljam – stara svetila zamenjamo z novimi, bolj varčnimi in s tem prispevamo tudi k bolj trajnostni okrasitvi in skrbi za okolje. Prepoved uporabe pirotehnike na prireditvi je v veljavi že nekaj let in veseli smo, da jo naši obiskovalci upoštevajo in s tem skrbijo za okolje in živali, ki jih uporaba pirotehnike najbolj ogroža.

Letošnje leto se bo okrasitev osredotočala na postavitve novih svetlobnih elementov, ki bodo krasili Glavni trg s Kandijskim mostom in Rozmanovo ulico. Na trgu bo postavljenih 20 smrek, ki jih bomo okrasili z izdelki delavnic okraševanja, ki jih v mesecu novembru pripravljajo na TIC-u na Glavnem trgu. Otroci novomeške občine bodo s pomočjo likovnih umetnic ustvarili unikatne okraske, ki bodo krasili praznična drevesa na Glavnem trgu. Tako bodo tudi najmlajši prispevali pomemben del k prazničnemu vzdušju na prizorišču.

Praznični program je letos barvit in pester in namenjen vsem okusom.

Med 5. in 23. decembrom se bomo (skoraj) vsakodnevno ob 19.00 srečali pred velikim odrom na Glavnem trgu, kjer bodo potekali akustični koncerti, plesne predstave, nastopi kulturnih društev, pevskih zborov in otroške predstave. Posebno pozornost otrokom in družinam posvečamo v tednu med 16. in 22. decembrom, ko bo program celotnega

tedna namenjen najmlajšim prebivalcem novomeške občine, zaključil pa se bo s tradicionalnim obdarovanjem otrok, ki ga organiziramo v sodelovanju z DPM Mojca Novo mesto.

V zadnjem tednu leta nas bodo na Glavnem trgu pričakali najpopularnejši slovenski glasbeni izvajalci. Magnifico, Perpetuum Jazzile, Big Foot Mama, Fehtarji, Nuša Derenda, Društvo mrtvih pesnikov, Masharik in Plateau – za vse generacije in vse okuse. Tradicionalno silvestrovanje in odštevanje do novega leta nam bosta popestrili skupini Kingston in Balkan Boys. Nuša Derenda nam bo s svojo glasbeno zasedbo predstavila svoj program brezčasnih slovenskih popevk in božičnih pesmi, Perpetuum Jazzile, svetovna senzacija, bo s svojim pestrim programom in edinstvenim nastopom prevzela Glavni trg z vokalno glasbo, kot je še niste doživeli. Legendarna novomeška zasedba Društvo mrtvih pesnikov, ki polni koncertna prizorišča po celotni državi, in mlada novomeška zasedba Plateau nam bosta pričarali edinstven večer novomeške glasbene zakladnice. Masharik, prejemniki zlate piščali za novince leta, in legendarna slovenska rock zasedba Big Foot Mama nam bosta pričarali večer za ljubitelje rock'n'rolla, bluesa in energičnih ritmov. Ena najpopularnejših narodnozabavnih zasedb, ki sebe opisuje kot podeželske rokerje, bo zasedla Glavni trg in igrala svoje uspešnice, ki na platformi Youtube skupno presegajo 30 milijonov ogledov. S svojo razširjeno 11-člansko zasedbo bodo poskrbeli za plesni in zabavni spektakel. Eden in edini – legendarni Magnifico bo na Glavnem trgu navduševal s svojimi nepozabnimi pesmimi in z edinstveno energijo. Ena najbolj popularnih slovenskih glasbenih zasedb Kingstoni in s plesnimi ritmi

prežeta zasedba Balkan Boys nam bosta pomagali dočakati leto 2025 in nam pričarali energičen vstop vanj.

V okviru adventnega sejma bo na trgu vsakodnevno na voljo bogata gostinska ponudba, ki letos prisega na lokalne sestavine, dobrote in ponudnike. Pester izbor hrane, pijače in sladkih dobrot za vsak okus.

Na barvitih stojnicah se nam bodo predstavili tudi maturantje novomeških srednjih šol, ki bodo s prodajo svojih izdelkov zbirali prostovoljne prispevke za maturantski ples.

Poleg programa, ki ga snuje in organizira Zavod Novo mesto, bodo na koledar spletne strani www.advent-nm.si vključeni tudi ostali organizatorji v Novem mestu, ki prav tako prirejajo svoj program; tako bo december pester in poln dogodkov. V lanskem letu smo jih zabeležili več kot 70!

ADVENTNI PROGRAM

DRSALIŠČE VSAK DAN
OD 5. 12. 2024 DO 19. 1. 2025
NA GLAVNEM TRGU.

ČETRTEK

5. 12.

18.00 PRIŽIG LUČK / PRIHOD MIKLAVŽA / OTVORITEV DRSALIŠČA

19.00 GAŠPER RIFELJ IN GLASBENO UMETNIŠKI CENTER

PETEK

6. 12.

19.00 EMA IN ROK *(akustični koncert)*

20.00 PLEJADE *(akustični koncert)*

SOBOTA

7. 12.

19.00 MAJA TOMIČ *(akustični koncert)*

20.00 EVA IN MARTIN *(akustični koncert)*

PONEDELJEK

9. 12.

19.00 MOŠKA PEVSKA ZASEDBA IN TAMBURAŠKA SKUPINA
FOLKLORNEGA DRUŠTVA KRES

TOREK

10. 12.

19.00 MLADINSKO DRUŠTVO LUNA IN SONCE *(plesni nastop)*

SREDA

11. 12.

19.00 TERPSIHORA DANCE COMPANY *(plesni nastop)*

ČETRTEK

12. 12.

19.00 MEŠANI PEVSKI ZBOR REVOZ

PETEK

13. 12.

19.00 SRBSKO KULTURNO DRUŠTVO NOVO MESTO

SOBOTA

14. 12.

19.00 GLASBENA ŠOLA LIPIČNIK

PONEDELJEK

16. 12.

19.00 BoKaRBo *(interaktivna glasbeno animacijska predstava)*
– V SODELOVANJU Z DRUŠTVOM ZA RAZVIJANJE PROSTOVOLJNEGA DELA NOVO MESTO

TOREK

17. 12.

19.00 RITMIČNO ŠKATLASTE PRAVLJICE *(glasbeno-pripovedovalska interaktivna predstava)*

SREDA

18. 12.

19.00 NASTOP ZBORČKA MALI PEDENJPED V SPREMSTVU VZGOJITELJIC IZ VRTCA PEDENJPED
NOVO MESTO

ČETRTEK

19. 12.

19.00 NASTOP CIZBORČKOV IN CIBENDA IZ VRTCA CIBAN NOVO MESTO

PETEK

20. 12.

16.00 in **18.00** OBDAROVANJE OTROK MONM Z DEDKOM MRAZOM IN ČARODEJEM TONIJEJEM
(v sodelovanju z DPM Mojca)

SOBOTA

21. 12.

14.00 in **16.00** in **18.00** OBDAROVANJE OTROK MONM Z DEDKOM MRAZOM IN ČARODEJEM
TONIJEJEM *(v sodelovanju z DPM Mojca)*

NEDELJA

22. 12.

14.00 in **16.00** in **18.00** OBDAROVANJE OTROK MONM Z DEDKOM MRAZOM IN ČARODEJEM
TONIJEJEM *(v sodelovanju z DPM Mojca)*

PONEDELJEK

23. 12.

19.00 MEŠANI PEVSKI ZBOR KRKA – PRAZNIČNI KONCERT

SREDA

25. 12.

20.30 NUŠA DERENDA

ČETRTEK

26. 12.

20.30 PERPETUUM JAZZILE

PETEK

27. 12.

20.30 PLATEAU

21.45 DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV

SOBOTA

28. 12.

20.30 MASHARIK

21.45 BIG FOOT MAMA

NEDELJA

29. 12.

20.30 FEHTARJI

PONEDELJEK

30. 12.

20.30 MAGNIFICO

TOREK

31. 12.

22.00 KINGSTON

00.30-02.00 BALKAN BOYS

ADVENT
NOVO MESTO

NOVO
MESTO

ZAVOD NOVO MESTO

NAGRAJENO NOVO MESTO

Novo mesto je tudi v letu 2024 dokazalo, da s svojo predanostjo, inovativnostjo in vztrajnostjo soustvarja prodorne zgodbe, ki jih opazi širše okolje – doma in v tujini. Naša občina si je prislužila kar nekaj izjemnih priznanj, ki potrjujejo, da je Novo mesto mesto vizije, uspeha in uresničenih začrtanih ciljev. Med pomembnimi dosežki, ki so jih prepoznali in nagradili domači in mednarodni strokovnjaki ter jih z veseljem izpostavljamo, so mednarodna nagrada Globallocal za ustvarjanje spodbudnega poslovnega okolja, nagrada za »najžupana« jugovzhodne in srednje Evrope, ki jo je prejel Gregor Macedoni in priznanje za dosežke občinskemu Centru za alternativno reševanje sporov. Po prejemu Plečnikove medalje je bila ponovno nagrajena tudi Štukljeva brv, in sicer s prestižno nagrado na mednarodnem arhitekturnem tekmovanju Share Architecture v Atenah kot izjemen arhitekturni in konstrukcijski presežek, zavidljivo bero arhitekturnih nagrad pa dopolnjuje tudi Bazen Novo mesto. Vsako izmed teh priznanj je izraz zaupanja v razvojne usmeritve Novega mesta in spodbuda, da nadaljujemo s predanim delom za skupno dobro, ki postavlja naše mesto na zemljevid prepoznavnega zgleda v regiji in širše.

MEDNARODNA NAGRADA ZA USTVARJANJE SPODBUDNEGA POSLOVNEGA OKOLJA

Na svetovnem kongresu podjetnikov v Budvi smo prejeli zlato nagrado in priznanje Globallocal za ustvarjanje spodbudnega poslovnega okolja za razvoj podjetništva in gospodarstva. Prestižno nagrado smo prejeli v kategoriji najboljša lokalna skupnost. Cilj podelitve priznanj Globallocal je nagraditi dobre projekte in prakse ter seznaniti širšo javnost z uspešnimi lokalnimi in regionalnimi skupnostmi ter javnimi ustanovami, ki z izvirnimi ukrepi in ustvarjalnimi rešitvami za spodbudno poslovno okolje pripomorejo k hitrejšemu in trajnostnemu razvoju podjetništva in gospodarstva.

Arhiv MONM

Arhiv MONM

»NAJŽUPAN« JUGOVZHODNE IN SREDNJE EVROPE

V Sarajevu je potekala 45. podelitev priznanj »najmenedžer« najuspešnejšim osebnostim in podjetjem iz jugovzhodne in srednje Evrope. Priznanje za najboljšega župana (»najgradonačelnik«) v kategoriji mest iz regije je letos prejel župan Gregor Macedoni.

Strokovna komisija, sestavljena iz uglednih menedžerjev, znanstvenikov, predstavnikov javnih institucij ter dosedanjih dobitnikov omenjenega priznanja, je izbirala med številnimi predlogi v različnih kategorijah s področja diplomacije, lokalne samouprave, podjetništva, bančništva, komuniciranja in kulture.

PRIZNANJE CENTRU ZA ALTERNATIVNO REŠEVANJE SPOROV

Društvo mediatorjev Slovenije je priznanje za dosežke na področju mirnega reševanja sporov podelilo naši občini za ustanovitev Centra za alternativno reševanje sporov in osebno direktorici Jani Bolta Saje za prizadevanje in delo pri ustanovitvi centra.

Center za alternativno reševanje sporov je bil prepoznan kot projekt z visoko dodano vrednostjo za širše okolje. S tem projektom ne ohranjamo le tradicije (nekoč poznani kot poravalni sveti), temveč z izvajanjem mediacij omogočamo in spodbujamo mirno reševanje sporov.

Arhiv MONM

BAZEN NOVO MESTO ZNOVA NAVDUŠIL

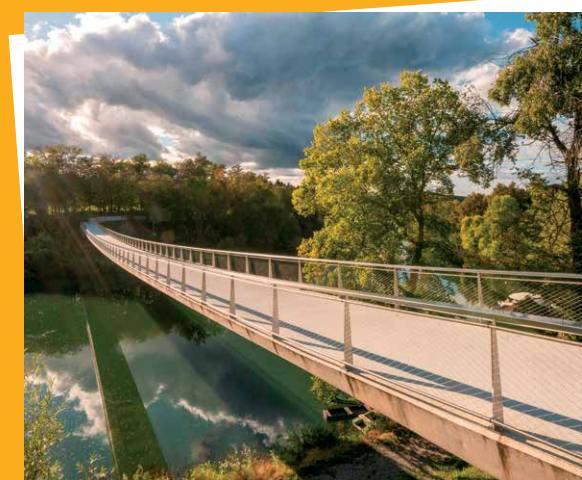
Na arhitekturnem festivalu Odrpte hiše Slovenije so podelili nagrade za najboljše projekte po spletnem izboru ljudstva in obiskovalcev, ki so si lahko ogledali več kot 70 arhitekturnih projektov v Sloveniji. Med njimi sta bila na ogled tudi prenovljena stavba z osmimi stanovanji na Glavnem trgu 2 in Bazen Novo mesto, ki je na podlagi spletnega izbora slavil kot najboljši projekt v kategoriji javni, družbeni in poslovni projekti. Projekt, ki so ga zasnovali v arhitekturnem biroju Enota in velja za vrhunski športni objekt v obsegu narave, je sicer lani prejel tudi zlato svinčnik za odlično izvedbo in številne mednarodne arhitekturne nagrade, ki jih dopolnjuje tudi letos. Med drugim je bazen v Atenah prejel mednarodno arhitekturno nagrado za objekte na področju športa in rekreacije, nagradjen je bil tudi v Parizu in New Yorku.

Tomaž Grdin

PLEČNIKOVA MEDALJA IN NOVA MEDNARODNA NAGRADA ZA ŠTUKLJEVO BRV

Sklad arhitekta Jožeta Plečnika je na letošnji podelitvi Plečnikovih nagrad, najvišjih nacionalnih priznanj za vrhunske dosežke na področju arhitekture, urbanizma, krajinske arhitekture in oblikovanja interierja, s Plečnikovo medaljo nagradil Štukljevo brv za pešce in kolesarje v Irči vasi. Projekt brvi, katerega avtorji so Blaž Budja, Rok Jereb, Marjan Pipenbaher, Tomaž Weingertl in Dušan Stupar, je slavil v kategoriji javnega prostora. Kot piše v utemeljitvi, je brv spoštljivo umeščena v prostor, z reko vzpostavlja tesen odnos in dosega ravnovesje, v katerem gradnja dopolnjuje naravno okolje. Avtorska ekipa arhitektov, krajinskih arhitektov in inženirjev je presegla idejo inženirskega objekta, saj ta postane skoraj krajinska poteza. Da je brv arhitekturni in konstrukcijski presežek potrjuje tudi nedavno prejeta prestižna mednarodna nagrada na arhitekturnem natečaju Share Architecture v Atenah. Brv je bila lani nagrajena tudi z zlatim svinčnikom, ki ga podeljuje Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije.

Visit Dolenjska, Joško Šimic

SVETLA PRIHODNOST ZA NARODNI DOM IN MESTNO TRŽNICO

Z razvojnimi projekti nadaljujemo prenavo mestnega jedra, kjer bomo v prihodnjem letu začeli ustvarjati novo podobo dveh družbeno pomembnih objektov, mestne tržnice in Narodnega doma. Prenovljena tržnica bo tržničarjem in obiskovalcem ponudila razširjen in moderno zasnovan prostor, Narodni dom pa bo po prenovi postal sodobno kulturno središče naše skupnosti.

Prenovljena tržnica se bo raztezala na več kot 1300 m² površin, zasnovana bo v treh etažah, sestavljali pa jo bodo pokrit del z eko tržnico in zunanji stopnicami, odprt del z nadstrešnico in pokrit del s kletjo in osebnim dvigalom. Urejeni bodo še dostopi za gibalno ovirane osebe, prometno bomo uredili tudi okoliške ulice. V času 17-mesečne prenove, za katero bomo lahko v okviru mehanizma celostnih teritorialnih naložb Evropskega sklada za regionalni razvoj prejeli 2,1 milijona evrov, bo tržniška dejavnost ostala v mestnem jedru, enakovredno nadomestno lokacijo pa bomo lokalnim pridelovalcem in obrtnikom uredili v bližini.

Poleg prenove tržnice bo v letu 2025 stekla tudi prenova Narodnega doma, najstarejšega in z zgodovino bogatega Narodnega doma na Slovenskem. Poskrbeli bomo za statično sanacijo objekta, zamenjavo vseh instalacij ter ureditev novega glavnega vhoda z atrijem. Skupno bo prenovljenih približno 1600 m² površin, kjer bodo po prenovi oživel sodobni prostori za druženje in kulturne prireditvene dejavnosti. Po obnovi, ki ji mehanizem celostnih teritorialnih naložb Evropskega sklada za regionalni razvoj namenja 3,1 milijona evrov, bo Narodni dom ponujal večnamensko dvorano s približno 100 sedišči, stalno muzejsko razstavo, posvečeno novomeškemu olimpijcu Leonu Štuklju, ter kavarno.

KOLESARJI IN PEŠCI DO MESTNEGA JEDRA OB TEŽKI VODI

Šmihelsko zaledje in mestno jedro povezuje nova 900-metrška večnamenska pot ob potoku Težka voda, ki se vije od Doma starejših občanov Novo mesto do Julijine brvi. Pot se bo v prihodnje navezala še na priljubljeno Mordaxovo sprehajališče, dolgoročno bo vodila tudi do Gotne vasi in Stopič, po celotni trasi pa pešcem in kolesarjem iz več krajevnih skupnosti omogočila rekreacijo v naravi.

Gre za pomembno povezavo na področju trajnostne mobilnosti, ob kateri smo uredili tudi javno razsvetljavo, delno se je v sklopu projekta obnovila javna kanalizacija, na Ulici Mirana Jarca pa smo za povečanje varnosti uporabnikov poti spremenili prometni režim in uredili novo obračališče.

Z urejanjem večnamenskih površin ob strugi Težke vode smo ponovno dopolnili mrežo kolesarskih povezav in pešpoti. V zadnjih letih smo zgradili pot za pešce in kolesarje, ki Ulico Slavka Gruma po novi Štukljevi brvi povezuje z Bršljinom, občani pa lahko uporabljate tudi letos odprto 8,4 kilometra dolgo kolesarsko pot med Novim mestom in Stražo, ki spodbuja dnevne migracije kolesarjev iz Straže proti središču regije, hkrati pa med Stražani in Novomeščani promovira kolo kot alternativo osebnemu vozilu. Sprehajalcem in kolesarjem je na voljo tudi povezava med Malim Slatnikom in Petelinjekom, od naselja Krka do Žihovega sela pa je del trase Sava - Krka bike nova kolesarska pot v dolžini dobrih 1300 metrov.

Drage občanke, dragi občani,

sreča je, ko se s ponosom in hvaležnostjo oziramo na dosežke preteklega leta in ko z radostjo pričakujemo nove priložnosti za soustvarjanje lepega in dobrega.

Naj bodo v novem letu vaše poti svetle, koraki zanesljivi in obzorja široka.

Želim vam veselo praznovanje božičnih praznikov in srečno 2025!

Župan Gregor Macedoni s sodelavci

V LESKOVCU REGIONALNI OBJEKT ZA PREDELAVO ODPADKOV

Zaživel je nov objekt za mehansko in biološko obdelavo odpadkov, ki se nahaja ob Centru za ravnanje z odpadki v Leskovcu pri Brusnicah. Objekt s 6000 m² površin in z letno zmogljivostjo obdelave 25 tisoč ton odpadkov bo v kratkem začel s poskusnim enoletnim obratovanjem, Dolenjski in Beli krajini pa bo omogočil avtonomno predelavo odpadkov. V regijah smo z investicijo še izboljšali učinkovitost na področju ravnanja z odpadki, ki se odraža v bistveno nižji ceni predelave in odlaganja odpadkov v primerjavi s slovenskim povprečjem.

Foto Asja

V objektu za mehansko in biološko obdelavo odpadkov, s katerim upravlja podjetje CERO-DBK in se nahaja ob odlagališču odpadkov CeROD, se bo izvajala obdelava mešanih komunalnih odpadkov, kosovnih odpadkov gospodinjstev in ločeno zbranih biološko razgradljivih gospodinskih odpadkov, kapaciteta predelave 25 tisoč ton pa je za potrebe sodelujočih občin, v katerih prebiva skoraj 100 tisoč ljudi, več kot dovolj. S sodobno obdelavo odpadkov se bodo zmanjšale količine odloženih odpadkov in se skrajšale logistične poti pri predelavi odpadkov, posledično pa se bo zmanjšal ogljični odtis in povečal prispevek lokalnih skupnosti k varovanju narave.

Z zagonom objekta za obdelavo odpadkov bomo lahko v naši občini in občinah Črnomelj, Dolenjske Toplice, Metlika, Mirna Peč, Semič, Straža, Šmarješke Toplice, Škocjan in Žužemberk, naknadno pa predvidoma tudi občani Šentjerneja, še dodatno izkoristili prednosti regijskega središča za ravnanje z odpadki v Leskovcu, ki se ponaša z največjim še prostim odlagalnim

volumnom v Sloveniji in letno sprejme 20 tisoč ton odpadkov na odlaganje.

Foto Asja

PROSTOVOLJNO DELO TE ŽENE NAPREJ

Kdo še ne pozna prostoferjev? Sočutnih voznikov Rudija, ki zahvaljujoč Društvu upokojencev Novo mesto in MO Novo mesto brezplačno nudijo prevoze starostnikom do zdravnikov, trgovin, upravne enote ipd. Nprekinjeno že več kot šest let in pol! Od prvega dne mednje sodi Ivan Štangelj, ki vse skupaj tudi koordinira, predvsem pa poziva, naj se jim pridruži še kakšen voznik ali voznica.

Ivan Štangelj M. M.

Zahvaljujoč nevladni organizaciji Zavod Zlata mreža, prizadevanjem novomeškega društva upokojencev in občinski podpori smo pomladi 2018 meščani dobili prvega Rudija, uradno občinsko vozilo, namenjeno brezplačnim prevozom starejših oseb po nujnih opravkih. Občina ima v najemu še eno vozilo, tako da – glede na število potreb in razpoložljivih voznikov, tj. prostoferjev – po mestu dejansko vozita dva. Za prevoze se je treba naročiti tri dni prej na brezplačni številki 080 10 10 10 med delovniki od 8. do 18. ure, prevozi pa so na voljo od ponedeljka do petka med 7. in 15. uro.

»Tudi prva vožnja z Rudijem je bila moja. Bilo je 5. marca 2018, ko sem neko gospo z Adamičeve ulice zapeljal do trgovine,« rek o tem, da »prve ne pozabiš nikoli«, potrdi 74-letni Ivan Štangelj, strojnik po poklicu, ki se je po delu v novomeškem Kovinarju upokojil pred približno 14 leti. Več kot polovico tega obdobja prostovoljno koordinira še zahteven in plemenit projekt Prostofer.

»Začnem ob 18. uri, ko od klicnega centra prejmem naročila. Vse te ljudi pokličem, da se pogovorimo o času in lokaciji zelenega prevoza. V večini primerov gre za vožnje do zdravstvenega doma in bolnišnice, nekateri so doma

iz 14 km oddaljenega Grčevja. Vse te podatke potrebujem, da sestavim urnik voženj. Žal nekaterih naročil ne moremo izvesti, zato se skušam z njimi dogovoriti za drug termin. Delamo po načelu ,kdor prvi pride, prvi melje,« v smehu pristavi sogovornik.

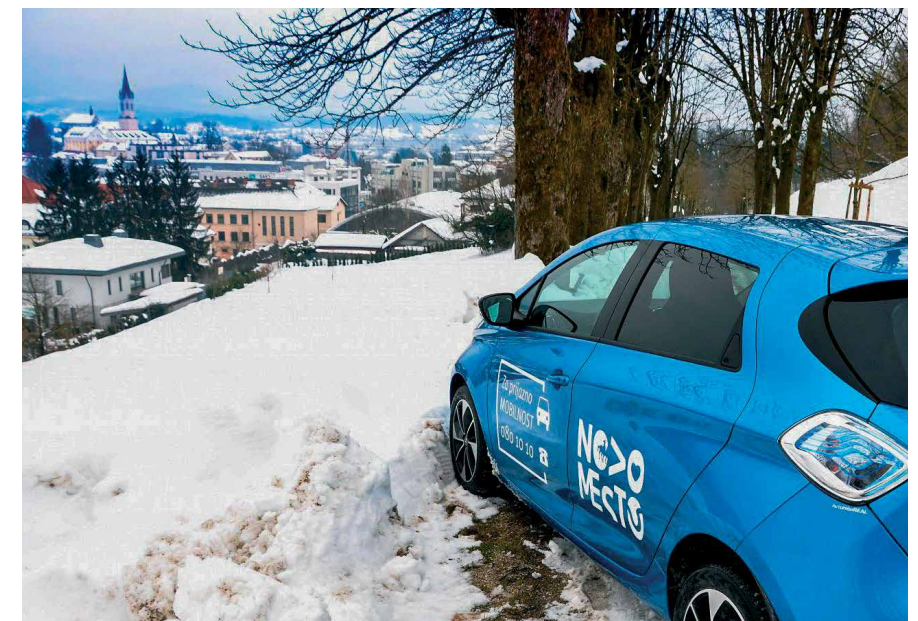
Za vse naštetu, torej koordinacijo, porabi v povprečju vsaj dve uri na dan. »Kakšen dan dobim šest naročil, včeraj jih je bilo denimo 32,« še doda. V njegovi »ekipi« je trenutno 16 voznikov in voznic, Štangelj pa skrbi, da nihče ni preobremenjen. »Od vsega začetka sem v strahu, da bi nas kdo zapustil, zato vsakega seveda vprašamo, če je določeni dan sploh na voljo ali ni. Skrbim, da vsak pride na vrsto največ dvakrat mesečno.«

Za enega voznika to mogoče ni veliko, vsi skupaj pa prostovoljno opravijo ogromno dela: mesečno prepeljejo več kot sto ljudi, samo letos so skupaj prevozili že skoraj 30.000 kilometrov! Številke same potrjujejo potrebo po tovrstnem programu. Da bi bilo čim manj takih, ki kljub želji ostanejo brez prevoza, pa prostoferji v svoje vrste vabijo nove moči. »Vsi jih štejemo čez 70, pogrešamo mlajše sile,«

pravi o aktualni ekipi, tako da so novi vozniki ali voznice več kot dobrodošli.

Sogovornik je sicer le eden od približno 120 prostovoljcev in prostovoljk DU Novo mesto, ki v povprečju letno opravijo 38.000 prostovoljskih ur. Ves čas v svoje vrste vabijo nove moči – če ne morete biti ravno prostofer, se lahko pridružite programu Starejši za starejše in z druženjem, kakšnim obiskom trgovine ipd. pomagata k boljšemu počutju starejših someščanov in someščank. Tu so še kulturne sekcije, več kot 20 športnih sekcij, pa delavnice v njihovem Večgeneracijskem centru ...

Možnosti za prostovoljno delovanje je vsekakor več kot dovolj. Zakaj se je zanj odločil prvi prostofer, ki prej nikoli ni bil ne prostovoljec ne član kakšnega društva, pa Štangelj odgovori: »Pomagati sočloveku mi, seveda, ni tuje. Pa tudi tako razmišljam: moj čas, ko bom potreboval takšno pomoč, tudi prihaja. Zakaj potem ne bi pomagal zdaj, ko še lahko? Osebnost pa, če se pošalim: koordinacija vsega tega je seveda neko delo, terja tudi svoj čas in odgovornost. A hkrati tako ostajam v kondiciji, če se lahko tako izrazim, in to me žene naprej.«

arhiv DU Novo mesto.

DEDEK MRAZ NE NOSI (SREČNIH) TAČK

Na leto opravijo približno tisoč ur prostovoljnega dela, ki poleg ozaveščanja javnosti o ustrezni skrbi za živali med drugim zajema oskrbo vsaj 20 prostoživečih mačjih skupin. Zanje letno porabijo dve toni briketirane hrane, več deset tisoč evrov pa morajo zbrati za veterinarske stroške. Donacije na različne načine zbirajo skozi vse leto, 6. 12. pa v LokalPatriotu v ta namen prirejajo dobrodelni koncert Za srečne tačke.

Lina Debeljak in Vesna Plavec
Tomaž Grdin

temu, da bi stvari vendarle premaknili na bolje,« pravi predsednica in hitro doda: »To ne pomeni, da bodo pri nas mačje ali pasje mladičke božali in se z njimi igrali. Veliko jih ima povsem napačne romantične predstave o našem delu.«

Kot nevladna organizacija naj bi bili podaljšek sistema, a so po njenih besedah žal prepogosto nadomestek. Po zakonu morajo za zapuščene živali poskrbeti lokalne skupnosti, za kar naj bi imele občine sklenjene pogodbe z zavetišči. Na tem mestu ni dovolj prostora za oris vseh težav, kot so neizpolnjevanje zakonskih obveznosti nekaterih dolenjskih občin, prepolna zavetišča ipd., četudi posledice čutijo prav tovrstne nevladne organizacije. »Nekateri niti ne vedo, da se morajo ob najdbi zapuščene živali obrniti na zavetišče. Kjer občine nimajo teh pogodb z nobenim od zavetišč, se niti ne morejo. In potem kličejo nas,« pove Debeljak, Plavec pa pristavi: »Žal veliko raje kličejo nas prostovoljke in se nemalokrat zdirajo, zakaj nemudoma ne rešimo njihovih težav, kot da bi poklicali dejansko za to pristojne organe, od občin do ministrstva ali inšpekcij.«

Lani je društvo na terenu na tak ali drugačen način vseeno pomagalo več kot 300 živalim, tudi letos število ne bo nič manjše. In kljub temu da so pred leti dosegle, da vse več občin na Dolenjskem sofinancira sterilizacije/kastracije lastniških živali, mednje sodi tudi MO Novo mesto, število zapuščenih ne upada. Še vedno namreč marsikdo v dobri veri sprva potepuško mačko »le« hrani, ne poskrbi pa za sterilizacijo/kastracijo. In ko se namnožijo,

Če želimo doseči, da bo manj trpečih ali zavrženih muck, poskrbimo za odgovorno lastništvo, predvsem njihovo sterilizacijo/kastracijo. MO Novo mesto posege subvencionira. arhiv društva

Šesta izvedba dobrodelnega koncerta ponuja nastope skupin Dan D, KontradiKshn, Krt, Parliament Attack in Zdene Kockar Tribute Band. Koncert bo 6. 12. v klubu LokalPatriot, z nakupom vstopnice pa boste pomagali pri oskrbi nikogaršnjih živali. Za enak namen bodo naprodaj društvene majice in mačje vrečke ter seveda bogat srečelov.

Tradicionalni dobrodelni koncert je le eden od načinov, kako Društvo za zaščito živali Novo mesto skuša zbrati prepotrebna sredstva za kritje stroškov, npr. za nakup hrane za prostoživeče kolonije mačk, veterinarsko oskrbo poškodovanih nikogaršnjih živali in njihovo sterilizacijo ali kastracijo ... Skozi leto izvajajo dobrodelne dražbe na svoji strani Facebook, večkrat letno zbirajo hrano in donacije na stojnicah po nakupovalnih središčih, oktobra so izvedli 2. Pohod za srečne tačke in še bi lahko naštevali.

VEČ KOT TISOČ PROSTOVOLJSKIH UR

Organizacija vsega naštetega terja ogromno dela in kot je že omenjeno, letno beležijo več kot tisoč prostovoljskih ur. Glavnino opravitve predsednica društva Vesna Plavec in članica Lina Debeljak, obe prostovoljki že kakšno desetletje. Tu so še glasbenica Anja Pavlin, ki pomaga pri promociji in izvedbi kulturnih prireditev, pa prostovoljka Sara Povše, ki skrbi za družbena omrežja, ter več drugih, ki ob večjih akcijah priskočijo na pomoč.

»A še vedno v svoje vrste vabimo vsakogar, ki mu je mar za živali in je pripravljen svoje znanje, predvsem pa čas nameniti

nastanejo težave ter prepozni klici na društvo oz. zavetišče. Od tu eden njihovih sloganov: Kako rešim sto mačk? Eno steriliziram.

ŽIVAL KOT MODNI DODATEK

»Mačke se eksponentno razmnožujejo, imajo po šest mladičev, tudi večkrat v letu, in populacije so vse večje,« pravi Lina in prikim Vesni, ki omeni, da so razmere po epidemiji kovid kvečjemu slabše, ne boljše: »Med korono so se zavetišča kar »čudežno« izpraznila. Marsikomu je bilo dolgčas in si je omislili žival, danes pa je polno oglasov o dve- ali triletnih hišnih ljubljenceh, za katere nimajo več časa. Pse vsaj skušajo oddati, mačke so enostavno zavrgli, seveda nesterilizirane/nekastrirane. In kolikor spremljam socialna omrežja, je odnos do živali bistveno slabši, kot je bil. Ker ljudje čedalje bolj obravnavajo živali kot predmete in je začel prevladovati princip »po uporabi zavrzi«. Kot modni dodatek ali kos pohištva.«

Ker o tem odkrito govorijo, so nemalokrat deležne obsojanj, tudi žalitev. »Naš cilj je pripeljati do miselnosti, da ne gre za »kompliranje nekega društva«, ampak za neke osnovne pogoje, ki bi jih mogli zagotoviti vsi lastniki živali. To so na primer varnost, veterinarska oskrba, ustrezna prehrana in življenjsko okolje, motivacija za psihofizični razvoj živali. Vse naštetje je neka osnovna oskrba in zgolj to pričakujemo od lastnikov,« pojasni Vesna Plavec.

In če si priznamo, da so nas dejanskega ločevanja odpadkov naučili naši otroci, ki so bolj okoljsko osveščeni in se ločevanja učijo od vrta naprej, si tudi Društvo za zaščito živali omenjeno spremembo miselnosti prizadeva doseči pri najmlajših. Med drugim je temu namenjena njihova delavnica Za srečne tačke v nevladniškem katalogu za osnovne šole Delavnice navdiha, ki ga je četrto leto zapored izdal Regijski NVO center. Na njih otroke učijo odgovornega lastništva, po šolah pa skupaj izvajajo tudi dobrodelne akcije zbiranja hrane za zapuščene živali, kot je bila septembra na OŠ Grm. »Vsekakor smo hvaležne za

vsak paket briketov ali mačjega peska. Otroci radi pomagajo, hkrati pa ravno od njih še vedno poslušamo o tem, kako so se »sosedje« znebili nezaželenega legla muck ipd. Kar težko razumemo, saj lahko z nekaj deset evri, kolikor stane subvencionirana sterilizacija/kastracija, to preprečimo. In zmagamo vsi, predvsem pa poskrbimo za manj trpečih kosmatinčkov.«

Ozaveščanje javnosti in zagovorništvo pri oblikovanju bodisi lokalnih bodisi nacionalnih politik prav tako sodita v sklop njihovega prostovoljnega truda. Po letih prizadevanj je novomeško društvo še s štirimi sorodnimi organizacijami ustanovilo Zvezo nevladnih organizacij za zaščito živali Slovenija. »Soočamo se s podobnimi težavami. Eni so sicer bolj usmerjeni na domače živali, drugi v mačke, pse ipd., zato se lepo dopolnjujemo in izmenjujemo znanje, informacije, kontakte in si lahko porazdelimo delo. Kot zveza imamo lahko več uspeha pri oblikovanju novih zakonov,« zaključuje Lina Debeljak.

ŽIVAL NI DARILO

Pri boju za manj trpečih živali lahko pomagata na različne načine: ste sami odgovoren lastnik živali, se jim pridružite kot prostovoljci, namenite kakšno donacijo bodisi prek poslanega SMS-sporočila MUCKINM5 na številko 1919 bodisi z odstotkom odmerjene dohodnine. Ali pa (vsaj) z obiskom skorajšnjega koncerta Za srečne tačke.

In ker smo ravno v predprazničnem času, tudi z zavedanjem, da ne dedek Mraz ne Božiček za darila ne nosita živali: »Ker živali niso predmeti. Četudi jo dobiš v trgovini, se moraš zavedati, da si odgovoren zanj (ne pa otrok!). Zato mora vsak pred nakupom ali posvojitvijo najprej iskreno premisliti, če ima sploh čas, ustrezen prostor, dovolj potrpljenja in podobno,« doda Vesna Plavec in na vprašanje o novoletni želji Društva za zaščito živali Novo mesto odgovori: »Naše želje ostajajo enake: da s(m)o ljudje odgovorni skrbniki živali. Če bi namreč vsak poskrbel za žival tako, kot bi moral, ne bi imeli zapuščenih živali, zavetišča ne bi bila polna ... Zelo enostavna rešitev. Še vedno pa se žal soočamo s kolektivnim prelaganjem odgovornosti na vse ostale, češ da inšpekcije, policije, zavetišča, društva ipd. ne naredimo dovolj. Niso pripravljeni sprejeti svojega dela odgovornosti za nastalo stanje.«

Le del od približno 300 prostoživečih mačk, ki so jim lani pomagale prostovoljke društva. arhiv društva

PESTRE DEJAVNOSTI DOMA STAREJŠIH OBČANOV NOVO MESTO

V Domu starejših občanov Novo mesto ni nikoli dolgčas. Ob kakovostni celostni obravnavi starostnikov se zmeraj kaj dogaja, najsi bodo to raznolike dejavnosti delovne terapije, dejavnosti v dnevnem centru, gospodinjski dnevi, telovadba na domačiji v družbi prikupnih živali ali preprosto druženje v naši avli ob dobri kavici in sladicah ter prijetnem zvoku klavirja. Poleg obiska rednih tedenskih svetih maš in sodelovanja v lokalnem okolju se radi odpravimo tudi na izlete ali izvajamo dejavnosti na terenu. Na leto imamo več kot 100 dejavnosti in prireditev. Ste katero že obiskali?

RAZNOVRSTNE AKTIVNOSTI

Uporabnikom na območju Novega mesta ponuja DSO Novo mesto različne oblike socialno-varstvenih storitev, od institucionalnega (domskega) varstva, kratkotrajne (začasne) namestitve do dnevnega varstva starejših v okviru Dnevnega centra Ajda, ki je na voljo vsak delovnik od ponedeljka do petka med 7. in 16. uro. Starejšim omogoča izbiro, da dlje bivajo doma, svoje pa razbremenijo skrbi zanje.

Poleg osnovnega poslanstva, ki ga izvaja DSO, je skrb za stanovalce bistveno širša, predvsem na področju družabnega življenja. Nudimo namreč pester nabor vsebin, veliko pojemo, plešemo, ustvarjamo, urejamo domsko okolico, s posebnim zadovoljstvom skrbimo za svoje rastline in živali, razgibavamo telo in možgane, skrbimo za duhovno oskrbo ter ostajamo v stiku s časom, zato spoznavamo tudi sodobno tehnologijo. Na

leto organiziramo več kot 100 prireditev, hkrati pa ostajamo v neposredni interakciji z lokalnim okoljem. Krepimo namreč sodelovanje s soslednjimi šolami, vrtci, društvi in mnogimi posamezniki, ki s svojimi obiski popestrijo življenje stanovalcev v DSO in jih vodijo tudi na izlete. Za vsemi naštetimi dejavnostmi so naši predani sodelavci in prostovoljci. Kot učni zavod se trudimo navdušiti čim več mladih, nudimo kadrovske štipendije, redno pa se udeležujemo tudi zunanjih dogodkov, kjer lahko predstavljamo svoje dejavnosti.

DELOVNA TERAPIJA IN POMOČ NA DOMU

Poleg institucionalnega varstva nudimo pomoč tudi tistim, ki živijo v domačem okolju. V DSO Novo mesto izvajamo socialnovarstveno storitev pomoč družini na domu in socialni servis za upravičence iz občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč,

Zunanjim uporabnikom nudimo tudi pranje in likanje perila, frizerske in šiviljske storitve, pedikuro, manikuro, storitve kuhinje, fizioterapijo in delovno terapijo. S slednjo želimo posameznikom pomagati do čimbolj samostojnega in kakovostnega življenja v domačem okolju, in sicer z obravnavo različnih stanj in bolezni, ki so nevrološkega izvora (npr. okrevanje po možganski kapi, Parkinsonova bolezen in multipla skleroza), mišično-skeletnega izvora (rehabilitacija po zlomih, starostni oslabelosti ipd.) ali pri upadu spomina in demenci. Aktivnosti delovne terapije vključujejo pomoč ali učenje pri izvajanju osnovnih življenjskih aktivnosti, kot so skrb zase in svoj dom, vključevanje v širše družbeno okolje, razvijanje novih sposobnosti, veščin in znanja za delo in prosti čas, hitrejšo okrevanje, za pripravo na operacijo ali rehabilitacijo, vzdrževanje hoje, moči in gibljivosti, fine in grobe motorike, spomina – kognicije in čutenja – sensorike, svetovanje o prilagoditvi bivalnega okolja in uporabi ortopedskih pripomočkov ter tesno sodelovanje s svojci.

SODELOVALNI IN POVEZANI – TUDI NA SPLETU

Z letošnjim letom smo odprli različne komunikacijske kanale z namenom boljše povezanosti, deljenja informacij in obveščanja javnosti (Facebook, Instagram in YouTube), prenovili pa smo tudi spletno stran, na kateri je mogoče najti vse naše aktualne informacije.

Novo mesto, Straža, Škocjan in Šmarješke Toplice, za kar imamo strokovno usposobljeno ekipo. Storitve socialnega servisa obsegajo dostavo obrokov hrane vse dni v tednu, živil in drugih potrebščin, gospodinjska opravila ter organiziranje in izvajanje drugih oblik družabništva. V okviru pomoči na domu nudimo pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih (oblačenje, umivanje, opravljanje osnovnih življenjskih potreb), gospodinjsko pomoč ter ohranjanje socialnih stikov. Vloga in vsi kontaktni podatki so na voljo na naši spletni strani: www.dso-novomesto.com.

S poslanstvom ustvarjanja privlačnega in pozitivnega okolja, kjer se stanovalci, njihovi svojci in zaposleni čutijo cenjene, se tako dnevno trudimo s številnimi dejavnostmi. Verjamemo, da lahko le tako delujemo v skladu z našim največjim ciljem, ki predstavlja skrb za starejše in zagotavljanje dostojnega staranja. Kljub izzivom in prilagajanju spremembam se trudimo ostati prijazen in razvojni naravnani Dom, ki z medgeneracijskim povezovanjem in različnimi projekti raste sam in bogati lokalno skupnost.

KNJIŽNICA MIRANA JARCA NOVO MESTO V LETU 2024: MED USPEHI IN IZZIVI

V Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto smo v letu 2024 uspešno koordinirali projekt vzpostavitve prve javne platforme za izposajo e-knjig COBISS Ela. Ponosni smo na prejeto mednarodno nagrado IFLA PressReader za projekt družinske članarine in novo krajevno Knjižnico Škocjan, ki odslej deluje pod okriljem pred kratkim odprtega sodobnega Kulturnega centra Škocjan. Za nami pa je tudi tretji Krimi teden.

COBISS Ela: novost za ljubitelje e-knjig

Ljubiteljem e-knjig je od 17. junija 2024 na voljo nova, prva javna platforma za izposajo e-knjig COBISS Ela, kjer lahko trenutno izbirajo med okoli 2.500 naslovi e-knjig različnih slovenskih založnikov. Nastala je v sodelovanju Inštituta informacijskih znanosti iz Maribora (IZUM) in Združenja splošnih knjižnic, v imenu katerega je vlogo nacionalnega koordinatorskega prevzela Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto.

Izposoja je za člane splošnih knjižnic brezplačna. Uporabnik si lahko prek spletnega kataloga COBISS+ oz. storitve Moja knjižnica kadar koli izposodi katero koli e-knjigo, ki je vključena v platformo. Poleg vseh osemindesetih slovenskih splošnih knjižnic so v sistem COBISS Ela vključene še Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana, Univerzitetna knjižnica Maribor ter Slovenska študijska knjižnica v Celovcu.

Odzivi, ki jih kot koordinator platforme prejemamo tako s strani uporabnikov kot s strani posameznih knjižnic ter založnikov, so pozitivni. Bralci so zadovoljni predvsem z enostavnim in hitrim postopkom izposoje ter naborom in številom e-knjig, vključenih v platformo. Poslovni model COBISS Ele namreč knjižnicam omogoča, da v svoj katalog vključijo vse e-knjige, ki jih založniki ponudijo v Elo. Na ta način lahko uporabniki vseh splošnih knjižnic, tudi tistih najmanjših, izbirajo med istim številom e-knjig, kar je temelj enakopravnega dostopa do knjižničnih storitev za vse prebivalce ter enakomernega razvoja knjižnične dejavnosti.

Prejemnica mednarodne nagrade IFLA PressReader

Kampanja Družinska članarina, ki smo jo zasnovali skupaj z agencijo DROM agency, je bila uvrščena med 10 najboljših marketinških projektov v sklopu

svetovnega natečaja Mednarodne zveze bibliotekarskih društev in ustanov IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions), kar je pomembna potrditev, da so naši projekti opaženi tudi v mednarodnem okolju.

Kampanja, ki je družine nagovarjala s privlačnimi vizualnimi vsebinami ter nagovori prek sodobnih omrežij, je dosegla 4. mesto. Ponudila je novo storitev – družinsko članarino, s katero želimo spodbuditi k obiskovanju knjižnice in branju družine, hkrati pa zanje poenostaviti tudi uporabo knjižnice. Uporabnike smo nagovarjali s sloganom *Splet ima milijon odgovorov, mi pravega*, ob tem pa smo ponudili priložnost pridobiti družinsko izkaznico za le 9 EUR na leto. Akcijo smo ponovili še konec oktobra, sicer pa je družinska članarina na voljo po redni ceni 14,50 EUR vse leto. Povod za kampanjo so bili skrb vzbujajoči rezultati bralne pismenosti med slovenskimi petnajstletniki, ki jo je na podlagi podatkov

iz leta 2022 pripravila organizacija PISA. Družinsko branje in družinska pismenost je namreč temelj otrokove vsesplošne pismenosti tudi v poznejših obdobjih.

Nova Knjižnica Škocjan

Oktobra je zaživela težko pričakovana nova Knjižnica Škocjan, ki je del mreže krajevnih knjižnic Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. Nahaja se v novem sodobnem Kulturnem domu Škocjan, ki bo osrednja točka lokalnega kulturnega in družabnega življenja. Knjižnica je tako pridobila prostorne, svetle in sodobno urejene prostore, dostopne tudi osebam z oviranostmi, ki obiskovalcem nudijo prijetno okolje za branje, druženje in obisk dogodkov.

Kriminalno dober teden v knjižnici

Za nami je že tretji Krimi teden, posebna bralno-kriminalna intervencija, ki jo v sodelovanju s Policijsko upravo Novo mesto pripravljamo konec oktobra. Tudi tokrat so na svoj račun prišli ljubitelji kriminalk. Obiskala sta nas pisca kriminalnih knjižnih uspešnic Mojca Širok in Avgust Demšar ter Drago Menegalijski, predstavnik policije za odnose z javnostmi za področje kriminalitete. Predstavili smo sklepni deli obeh trilogij z naslovom *Praznina* in *Estonia*, spregovorili pa smo tudi o komuniciranju z javnostmi, o etiki novinarskega poročanja na področju kriminalitete in o povezavah in nasprotjih, ki jih spremljamo v knjigah in na televiziji v primerjavi z resničnim življenjem.

Kaj nas čaka v prihodnje?

Tudi v letu, ki je pred nami, nas čakajo številni izzivi. Želimo si omogočiti uporabo

COBISS Ele tudi na bralnikih, saj na njih trenutno izposoja e-knjig še ni možna. Smo v zaključni fazi prenove spletne strani, ki bo uporabnikom prijaznejša, prav tako bomo uvedli še nekaj drugih sprememb, zaradi katerih se bodo obiskovalci knjižnice pri nas počutili »kot doma«.

Pred kratkim smo postali Kompetenčni center za posebne uporabniške skupine za splošne knjižnice. Posebno pozornost bomo tako v letu 2025 namenjali raziskovanju in razvoju odličnih praks na področju vključevanja posebnih uporabniških skupin v splošne knjižnice, pri čemer se bomo uvodoma osredotočili predvsem na seniorje ter slepe in slabovidne. Največji izziv pa že več desetletij ostaja dokončanje knjižnice.

Najmlajši bralci so se v sklopu Krimi tedna srečali s policistom Alešem Piberčnikom in policistko Tejo Kovač, ki sta jim predstavila svoj poklic in pripomočke, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

Koliko krajevna knjižnica pomeni domačinom, se je več kot jasno pokazalo, ko smo jih povabili k sodelovanju pri »živi verigi«, s pomočjo katere smo preselili knjige iz nekdane knjižnice v novo. Ključna pomoč se je namreč odzvalo več kot 150 posameznikov različnih generacij, s pomočjo katerih so bile knjige preseljene hitro in z obilico dobre volje.

PONI JV SLOVENIJA: SPREMENITE IDEJO V DONOSEN POSEL

Kaj, če bi obstajalo podjetniško usposabljanje, ki bi vam omogočilo gladek in brezskrben prehod v svet podjetništva? Program, v katerem bi lahko ob podpori izkušenih mentorjev in zagotovljeni štirimesečni finančni varnosti razvijali svojo poslovno idejo? Zdaj pa si predstavljajte, da imate poleg tega še brezplačen dostop do uporabe sodobno opremljenih prostorov Podjetniškega inkubatorja Podbreznik – prava odskočna deska za vaš posel, kajne? Dobra novica je, da tak program obstaja. Spoznajte PONI JV Slovenija, ki ga izvajamo na Razvojnem centru Novo mesto, kjer uspešno gradimo podjetniške zmagovalce. Razpis za naslednjo, 4. skupino, bo predvidoma objavljen že januarja 2025.

PREMIŠLJENO IN SISTEMATIČNO

Vstop v podjetništvo in razburkane vode poslovnega sveta je za bodočega podjetnika pogosto stresno obdobje, polno nepredvidljivih izzivov, ki zahteva premišljen in sistematičen pristop. In program PONI omogoča prav to – »mehak in varen« prehod v svet podjetništva. V času štirimesečne zaposlitve na Razvojnem centru Novo mesto lahko ves svoj delovni čas namenite izključno pridobivanju novih znanj, izkušenj in razvoju svojega posla. Posebnost programa PONI je ravno v tem, da udeležencem omogoča popolno osredotočenost na razvoj lastne ideje, ob tem pa so redno zaposleni in prejema plačo.

NA PODJETNIŠKI POTI NISTE SAMI

Na tej poti pa udeleženci niste sami, delujete namreč v skupini enako mislečih bodočih podjetnikov ob stalni strokovni mentorski podpori izkušenih podjetniških svetovalcev, ki vas usmerjajo na vsakem koraku. Program PONI je več kot le usposabljanje – postal je simbol in gonilna sila za bodoče podjetnike, ki želijo stopiti na pot uspeha na najboljši možen način. Hkrati pa predstavlja ključno središče za zdrav razvoj podjetniškega ekosistema v naši regiji in širše.

PREDNOSTI SPODBUDNEGA EKOSISTEMA

Kot udeleženci programa PONI boste imeli edinstveno priložnost delati v spodbudnem in ustvarjalnem okolju, obkroženi z drugimi podjetniškimi navdušenci. Takšen ekosistem ne krepi le vaših osebnih sposobnosti, temveč ponuja celotno mrežo znanj, izkušenj in podpornih virov. Na ta način vzporedno gradite dragocene povezave s podjetniki, ki imajo podobne cilje, ambicije in izzive – skupaj rastete in si odpirate vrata do novih priložnosti. Ta ekosistem vam omogoča dostop do svežih idej in spodbuja izmenjavo zamisli, kar je ključno za razvoj vsakega posla. Z medsebojno podporo in spodbudo boste gradili trdno mrežo, ki lahko postane osnova za potencialna partnerstva ali prvo bazo strank.

»Ekipa mentorjev je res presegla vsa pričakovanja in mi ponudila veliko več, kot sem pričakoval. Res izjemna izkušnja! Pridobil sem znanje o podjetništvu, računovodstvu, vodenju podjetja, finančah ter tudi o nastopanju. Program PONI bi priporočil vsem, ki imajo zgolj idejo, pa tudi tistim, ki so že tik pred odprtjem podjetja.«
Kristjan Nedanovski, Nedanovski falcon center

»Ena najboljših stvari pri programu je tudi to, da si obkrožen z ljudmi, ki stremijo k višjim ciljem, ki želijo premagati svoje strahove in dvome ter se pogumno soočati z izzivi podjetniške poti. Prihajajo trenutki, ko ti stvari ne gredo po načrtih, ko imaš slab dan ali dvomiš vase in bi najraje vse opustil ter se vrnil v službo. V takih trenutkih so tu sodelavci, mentorji in ekipa, ki te podpirajo. To je izjemna prednost, saj je ključnega pomena, da kot podjetniki ne odnehamo, ampak vztrajamo.«
Primož Halas, Svetila Halas

»Pridobila sem ogromno novih znanj, številne nove kompetence in predvsem širino, ki je izjemno dragocena. Program toplo priporočam vsem potencialnim podjetnikom, saj boste imeli priložnost pogledati onkraj meja poznanega in spoznati tudi tisto, česar morda sploh niste vedeli, da ne veste. Program vas bo resnično opolnomočil, tako da boste začeli bolj verjeti vase. Nikoli ni prepozno in nobena ideja ni slaba – če vanjo verjameš, potem je to zagotovo prava pot.«
Petra Nograšek, NLP Coaching za mame – Poglej naprej!

PODJETNIŠTVO MED MLADIMI – GRADIMO TEMELJE ZA PRIHODNOST

Razvoj podjetništva med mladimi je zelo pomemben za spodbujanje inovativnosti, ustvarjanje novih delovnih mest in krepitev lokalnega gospodarstva. S podjetniškimi dejavnostmi mladi pridobijo veščine, ki jim povečujejo zaposlitvene možnosti ter krepijo samozavest in odgovornost. Pri različnih delavnicah in tekmovanjih udeleženci spoznajo osnove poslovnega modela: preučijo svoje potencialne kupce, določajo poti do njih, opredelijo cene, stroške, prihodke ter raziskujejo konkurenčno okolje.

Mladi svoje podjetniške ideje predstavijo pred komisijo v 5-minutni predstavitvi (angl. pitch).

Razvojni center Novo mesto je v letu 2024 izvedel pester nabor podjetniških dejavnosti, kot so tekmovanje v podjetniških idejah POPRI za osnovnošolce, srednješolce in mlade do 29 let, znanstveno-podjetniško tekmovanje ScienceJam za di-jake, podjetniški izzivi spomladi in jeseni ter startup vikend. Pomemben del spodbujanja podjetništva v šolah predstavljajo šolski podjetniški mentorji, za katere Razvojni center Novo mesto organizira posebna usposabljanja.

Opažamo, da mladi z veseljem sodelujejo v teh aktivnostih, mnogi pa se udeležujejo podjetniških programov tudi po pre-hodu iz osnovne v srednjo šolo, kar kaže na vse večje zana-manje za podjetniške vsebine.

NAPREDNE IN ZABAVNE VSEBINE V URBANMAKERSPACEU

UrbaNMakerspace v središču Novega mesta je dinamičen prostor, kjer se prepletata inovacija in izobraževanje. Namenjen je ljubiteljem tehnologije, ustvarjalcem in malim podjetjem, ki potrebujejo podporno okolje za razvoj svojih idej. Poleg sodobnih prostorov za izvedbo različnih delavnic ponuja tudi pisarne za manjša podjetja, ki iščejo prostor za delo in rast.

Trenutno so najbolj priljubljene dejavnosti v UrbaNMakerspaceu delavnice robotike, namenjene otrokom in mladini. V teku sta dve vrsti delavnic: Lego Spike delavnice, ki otrokom skozi igro približajo programiranje in osnovne koncepte robotike, ter delavnice z roboti DOBOT, pri katerih se udeleženci srečajo z in-dustrijsko robotiko. Slednje so odlična iztočnica za tiste, ki želijo poglobljeno razumeti industrijske robote in možnosti njihove uporabe.

V prihodnjih mesecih bo na voljo še več naprednih vse-bin, med njimi izdelava samodejnega sortirnika Smarties bombonov s pomočjo krmilnika Arduino, zasnova in uporaba 3D-prostorov v virtualnem okolju ter projekti, ki vključujejo izdelavo naprav iz delov, narejenih z laserskimi rezalniki. UrbaNMakerspace tako ostaja prostor, ki navdušuje s kreativnimi priložnostmi za vse generacije.

Več informacij o delavnicah v UrbaNMakerspace-u:
robotika.rc-nm.si/celoletne-delavnice/ in
robotika.rc-nm.si/urbanmakerspace/.

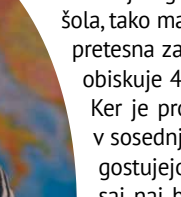
Program sofinancira Mestna občina Novo mesto.

Nadaljujemo z rubriko, kjer predstavljam osnovne šole iz novomeške občine. Tokrat je na vrsti Osnovna šola Šmihel, ki je hkrati najstarejša novomeška osnovna šola – v letošnjem letu so praznovali svojo 160-letnico. Pogovarjali smo se z ravnateljico Romano Šarec Rojc, ki je med drugim izpostavila tudi to, da je pred šolo pomembno investicijsko obdobje.

Na katerih tekmovanjih se po navadi vaši učenci najbolj izkažejo in kako to njihovo udejstvovanje podpirate?

S prostorsko stisko se srečujete tako v matični kot podružnični šoli – kateri so prihodnji koraki za njeno uspešno rešitev?

Naša šola se je s prostorsko stisko soočala že v velikem delu svoje zgodovine. Tudi v zadnjih treh letih je naša šola, tako matična kot tudi podružnična šola Birčna vas, pretesna za vse naše učence. V tem šolskem letu šolo obiskuje 469 učencev, ki so razdeljeni v 25 oddelkov. Ker je prostora premalo, imamo v najemu prostore v sosednji zgradbi Friderika I. Barage, v kateri letos gostujejo 4. a, 5. a in 5. b. Smo pa izredno veseli, saj naj bi se že v naslednjem šolskem letu začela nadgradnja naše šole, in sicer bomo dobili 5 novih učilnic, 4 kabinete za delo z učenci s posebnimi potrebami, sanitarije, dvigalo, povečali naj bi se tudi jedilnica in šolska kuhinja. Na prireditvi ob naši 160-letnici je novico o gradnji potrdil tudi župan MONM mag. Gregor Macedoni. Ker pa je prostorska stiska tudi na PŠ Birčna vas, so načrti, da po zaključku gradnje v Šmihelu nove prostore dobi tudi PŠ Birčna vas. Vseh novih pridobitev se zelo veselimo.

Kateri so glavni izzivi za šolo v prihodnje?

Najpomembnejši izzivi za prihodnost so ohranitev števila vpisanih učencev, pridobitev nujno potrebnih dodatnih prostorov, ugodno reševanje kadrovske stiske in ureditev učilnic, ki bodo sledile usmeritvam šolstva na Slovenskem. Ob vsem tem pa ne bomo pozabili na vzgojo in izobraževanjem naših učencev, ki so za nas vedno največji izziv in najpomembnejši dejavnik našega poslanstva. Ob tem bi izpostavila še prejšnjo o donacijah, saj smo starše in lokalne podjetnike ob naši 160-letnici zaprosili za doniranje sredstev. Vse zbrane denarne prispevke bomo namenili nakupu računalniške opreme, saj je stara in ne služi več svojemu namenu, in sicer za matično in podružnično šolo. Učencem pa želimo omogočiti kakovosten in sodoben pouk.

Kako pomembno je, da vaša šola diha z lokalnim okoljem, kako v praksi poteka ta simbioza?

Šola se zaveda umeščenosti v lokalno okolje in sodelovanja z njim, saj smo se povezali s številnimi lokalnimi društvi in tkemo medsebojno povezanost. Združili smo moči z Rdečim križem in Župnijsko Karitas Novo mesto ter skupaj izpeljali humanitarne akcije za zbiranje hrane, higienskih pripomočkov in šolskih potrebščin, hrane za živali ter tako pripomogli k boljšemu jutri. Vpeti smo v lokalno in občinsko delovanje, sodelujemo s kulturnimi, športnimi, socialnimi in ostalimi društvi

Katere vrednote si želite, da jih učenci po zaključku šolanja pri vas osvojijo? Kako pomembno je za vas, da šola podpira individualnost otrok, da razvijejo svoje sposobnosti?

Ker si želimo, da so naše učenke in učenci pripravljeni za nadaljnjo življenjsko pot, vsi zaposleni nismo naravnani le na ozko vzgojno-izobraževalne teme, ampak na gradnjo dragocenih vsebinskih podlag, ki se bodo kasneje odražale pri pomembnih odločitvah v poklicnem in zasebnem življenju vsakega od njih. Želimo jim privzgojiti delavnost, pridnost, medsebojno sodelovanje in nudenje pomoči, učenje za življenje in ne za ocene, vrednote – prijateljstvo, ljubezen, razumevanje in sobivanje. Želimo si, da je vsak izmed njih v prvi vrsti dober, pošten in delaven posameznik, ki zna pomagati mlajšim in biti v oporo starejšim. Vsak učenec je pomemben kot posameznik, vsak ima svojo osebnost in svoje vrline, ki jih želimo upoštevati in nuditi oporo za nadaljnji razvoj.

							NOVO MESTO	LOČEN, OGRAJEN PROSTOR	MESTO, KI SE DA OPRIJETI	ŽAFRAN	AMERIŠKI REŽISER (PECKINPAH)	PUSTOLOVEC	OTKA PRI PLUGU
							ŠPORTNIK, KI SE UKVARJA Z BOKSOM						
							OPREMA						
							SOL KROMOVE KISLINE						
							KAČJI GLAS				NIKO KOVAČ		
							ROŽENA ŠČETINASTA PLOŠČA V USTIH VOSA-TIH KITOV	ŠOTOR V AZIJSKEM OKOLJU					
							ZDR. RASTLI-NA, POLAJ						
													VINORODNA RASTLINA, LOZA, ROZGA
SESTAVIL: PETER UDIR	DVIGNJENI DEL TAL, PODA	KISAL, SILAŽA	IZRAŽA ŠTEVILKO DVE	VZHODNO PRED-MESTJE LJUBLJANE	PESNITEV					AM. SATIRIK (BUCHWALD)			
						KAR JE VRISANO				ŠALJIVA ZGodbICA			
PODŽANR									OKRASNA RASTLINA, AMARANT				
								PIŠKOT					
DEFEKT, KVAR							IZRAELSKA LUKA				SELIŠKAR, TONE		
							IZŽAREVANJE ASTRALNE-GA TELESA				IRH, ŠAMOA		
UMETNO PREČIŠČE-VANJE KRVİ BOLNIKOVI								IZBRANCI, ODLIČNIKI					
								ČRKA ZA ROČNO STA-VLJENJE					
KEMIJSKI SIMBOL ZA AJNŠTAJNIJ			TKALEC, KI NAPNE OS-NOVNE NITI									NAJSVETEJ-ŠI PROSTOR V GRŠKEM SVETIŠČU	NAPOVED, NAZNANITEV
			GL. MESTO ARMENIJE										
PADAVINE V OBLIKI SNEŽINK					PERUNIKA					ORIEN-TALSKO GOSTIŠČE			
						KDOR SE UKVARJA Z REZANJEM ŠOTE				PRIPADNIK SUNITIZMA			
HIMALAJSKA KOZA				DALJŠI KOL					NATRIJEV KARBONAT				
				D. PRITOK SAVE PRI MEDVODAH					LATVA, LATNICA				
ZGORAJ OPDRT TOVORNI ZABOJ KAMIONA							MLAJŠA DOBA KVARTARJA, HOLOCEN						
PREZBITERIJ							KOPIKA						
KRVNI OBTOK								ŠVEDSKA IGRALKA (EKBERG)					
							STAN LAUREL						
VEČJI KOS POHIŠTVA						BRITANSKI IGRALEC (PETER, 1921–2004)							
RANOCEL-NIK						OKRASNO DREVO, PLA-TANOVEC							

ALUVIJ - holocen; **KROKUS** - žefran; **OSNUTKAR** - tkalec, ki napne osnovne niti; **ŠČAP** - daljši kol;

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Geslo križanke, svoje ime in priimek ter naslov prebivališča lahko pošljete tudi po elektronski pošti na kabinet@novomesto.si. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 15. decembra 2024, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev, ki bodo prejeli priložnostna darila.

Avtor križanke: Peter Udir, foto: Boštjan Pucelj

Ime in priimek: _____

Naslov:

Iskano geslo:

ADVENT

NOVO MESTO

5. 12. 2024–5. 1. 2025

MAGNIFICO • PERPETUUM JAZZILE
BIG FOOT MAMA • FEHTARJI • KINGSTON
NUŠA DERENDA • DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV
BALKAN BOYS • MASHARIK • PLATEAU
OTROŠKE PREDSTAVE • OBDAROVANJA
LOKALNE KULTURNE SKUPINE
PRAZNIČNE LUČKE • DRSALIŠČE

WWW.ADVENT-NM.SI